

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 5 oktober 2005

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Ingekomen stukken	4
Vaststelling van de agenda	5
Vaststelling verslagen	5
Mondelinge vragen	5
Onderzoek geloofsbrief	5
Installatie	5
Benoeming lid statencommissie	6
Voorstellen	6
Statenstuk 2005-197; Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden	6
Amendement A (<i>Verworpen</i>)	6
Statenstuk 2005-198; 5e wijziging Begroting 2005	9
Statenstuk 2005-200; Eindvoorstel werkgroep statendag	10
Statenstuk 2005-201; Wijziging Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van provinciale staten en wijziging Reglement van orde voor de vergaderingen van de statencommissies	10
Statenstuk 2005-193; Aanpassing functieboek Statengriffie aan Fuwaprov	11
Statenstuk 2005-195; Financieringsstatuut provincie Drenthe (herziene versie)	11
Statenstuk 2005-196; Wijziging Legesverordening provincie Drenthe 1998	11
Statenstuk 2005-199; Wijziging Jaarprogramma Kompas 2005	11
IT-atelier	11
Sluiting	36

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 5 oktober 2005 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (50 in getal):

H. Baas (ChristenUnie)
H. Beerda (PvdA)
A. Boer (PvdA)
W.A.R. Boer (PvdA)
L. Bomhof (VVD)
N.B. Bossina (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
A. Haar (D66)
Ch.C. de Haas (OPD)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
E. Hemsteede (PvdA)
H. Holman (CDA)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
A. Huizing (PvdA)
H.G. Idema (PvdA)
B. Janssen (CDA)
C.D. de Jong (Fractie-de Jong)
S. de Jong (CDA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
C.H. Kloos (Drents Belang)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Lanting (VVD)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuijzen (CDA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
E. Olij (PvdA)
J. Oving (CDA)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
A.G.H. Peters (CDA)
R.E. Pot (PvdA)
G. Roeles (VVD)
E.A. Rougoor (PvdA)
J. Slagter (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
K.H. Smidt (VVD)

mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
M.P. Turksma (PvdA)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw S. van der Vijver-Geitz (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
Th.J. Wijbenga (CDA)
H. Zomer (CDA)
J. Zweens (PvdA)

J. Bos, plaatsvervand griffier der staten van Drenthe

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Edelenbosch (gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (gedeputeerde)
J.H. Schaap (gedeputeerde)
J.D. Nauta (directeur-secretaris)

Met kennisgeving afwezig:

G.A.W. Fonk (VVD)
Mevrouw I. Rozema, statengriffier

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (PS) (09.33 uur) en heet u allen hartelijk welkom.

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is binnengekomen van de heer Fonk.
Verder moet ik u de trieste mededeling doen dat onze griffier mevrouw Rozema in verband met droevige familieomstandigheden afwezig is. Haar vader is afgelopen zondag overleden.
Namens u allen heb ik reeds een condoleance verzonden.
Mevrouw Rozema wordt vervangen door de heer Bos.
Dan deel ik nog mee dat direct na afloop van deze vergadering het Drents Senioren Orkest een concert zal verzorgen in de hal van het provinciehuis. Uiteraard bent u hiervoor van harte uitgenodigd.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de stukken A.1 tot en met A.10, B.1 tot en met B.8 en C.1 tot en met C.3 conform de voorgestelde behandeling af te doen.

De heer KLOOS: Ik zou graag ingekomen stuk B.8 geagendeerd zien voor de vergadering van de desbetreffende commissie.

De VOORZITTER: Waarvan akte!

D. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER: Ik deel mee dat mij tot op dit moment nog geen voorstellen hebben bereikt van de zijde van de staten ter aanvulling van de agenda en ik constateer dan ook dat hiermee de agenda is vastgesteld.

E. Vaststelling verslagen van de vergaderingen van 18 mei 2005, 15 juni 2005 en 13 juli 2005

De VOORZITTER: In het verslag van 18 mei moet op pagina 43 staan dat in plaats van de heer De Vries, de heer S. de Jong de vergadering verlaat.

Vervolgens worden de verslagen conform het ontwerp vastgesteld.

De VOORZITTER: Bij nalezing van het verslag van 15 juni is mij opgevallen, dat ik toen wel erg streng ben geweest.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel mee dat in eerste instantie mondelinge vragen waren aangemeld door de leden Huizing en Dohle inzake het IT-atelier. Nu het Presidium heeft besloten dit punt apart te agenderen, kunnen hun vragen naar de bespreking van dat agendapunt verwezen worden.

G. Onderzoek geloofsbrief van de heer A. Boer te Emmen

De VOORZITTER: De heer Boer heeft meegedeeld de benoeming tot lid van provinciale staten aan te nemen.

In de commissie van onderzoek van de geloofsbrief benoem ik de heren Bomhof, Jonker en De Haas en ik verzoek de heer Bomhof namens de commissie als rapporteur op te treden.

Ik schors de vergadering gedurende het onderzoek.

(Schorsing van 9.36 tot 9.38 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de heer Bomhof.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Het uur der waarheid is nu voor de heer Boer aangebroken. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij overgelegde stukken bekeken en in orde bevonden en adviseert de staten de heer Boer toe te laten als lid van provinciale staten.

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor overeenkomstig dit waardevolle advies te besluiten. Namens de staten zeg ik de leden van de commissie dank voor de door hen verrichte noeste werkzaamheden.

H. Installatie van het op 23 augustus 2005 toegelaten lid van provinciale staten, de heer A. Boer te Emmen

De VOORZITTER: Ik verzoek de bode de heer Boer op te halen en ik verzoek u allen om met mij te gaan staan.

Nadat de heer Boer in de vergaderzaal is verschenen, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet vereiste verklaring en belofte af.

De VOORZITTER: Dan wens ik u van harte geluk met uw benoeming tot lid van de Drentse staten. U bent een beetje op herhaling, dus u weet wat het is. Ik heb nog een mooie bos bloemen voor u en ik stel voor dat wij nu voortgaan met de afhandeling van de agenda en dat de leden na afloop van de vergadering de heer Boer geluk gaan wensen met zijn benoeming.
Nogmaals van harte en maak er toch maar weer wat moois van!

(Applaus.)

I. Benoeming lid statencommissie

De VOORZITTER: De fractie van de PvdA stelt voor de heer A. Boer de plaats te laten innemen van de heer Jakobs in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie.
Ik stel de staten voor overeenkomstig dit voorstel te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

J. Voorstellen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 30 augustus 2005, kenmerk 28/5.27/2002003243, Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden

(statenstuk 2005-197)

de hierop betrekking hebbende brief van 22 september 2005, kenmerk 38/PO/A11/2005008773, inzake Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden

en het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 14 september 2005.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie aangegeven een amendement te willen indienen op de voorgestelde verordening. Dat amendement heeft betrekking op het wachtgeld. Wij hebben het amendement rondgestuurd en ons is gebleken dat veel partijen toch liever wachten op de uniforme regeling van het IPO die in de maak is. Dat vinden wij een heel reëel standpunt, maar wij hebben ook geconstateerd dat het nog wel even kan duren voor die uniforme regeling in werking treedt, omdat daar nog allerlei beslissingsmomenten aan voorafgaan.

De PvdA vindt het belangrijk op dit moment aandacht te vragen voor het wachtgeld en wil daarom toch een amendement op artikel 10 indienen.

Amendement A

Provinciale Staten van Drenthe in vergadering bijeen op 5 oktober 2005 ter behandeling van statenstuk 2005-197 inzake Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden;

besluiten in bovengenoemde verordening:

aan artikel 10, na lid 2, een nieuw lid 3 toe te voegen:

3. *Geen recht op uitkering bestaat indien het inkomen boven de zogenaamde grens voor zorg- en huurtoeslag ligt, tenzij het gewezen lid van provinciale staten kan aantonen dat hij/zij in verband met zijn/haar statenlidmaatschap aantoonbaar derving van inkomsten heeft gehad.*

"oude" lid 3, wordt lid 4.

Toelichting:

Het begrip ziekenfondsgrens vervalt per 1 januari 2006. De Belastingdienst hanteert nu al het begrip huur- en zorgtoeslag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat dit amendement deel uitmaakt van de beraadslaging.

De heer DOHLE: In de afgelopen algemene vergadering van het IPO, waarin de heer Veenstra namens ons zitting heeft, is besloten dat alle provincies tot een gezamenlijke aanpak zullen komen van onder andere de wachtgeldregeling.

Betekent het feit dat de PvdA, voorafgaand aan het IPO-voorstel dat in december van dit jaar mag worden verwacht, met een amendement komt, dat de PvdA-fractie van Drenthe zich aan dat IPO-besluit onttrekt?

De heer VEENSTRA: Nee, integendeel! Wij vinden dat het conceptvoorstel van het IPO er heel gebalanceerd uitziet. Enerzijds staat er iets in over de wedde van statenleden en anderzijds wordt het wachtgeld zelfs gekoppeld aan de grens van het minimumloon. Dat vinden wij uitstekend. Maar wij stellen op dit moment onze verordening vast en als daarin dan een passage staat over wachtgeld waarmee wij het niet eens zijn dan lijkt het ons goed op dit moment een amendement in te dienen. Het duurt nog wel enkele maanden en misschien nog wel een halfjaar of zelfs een jaar voor de IPO-regeling klaar is en als die blijft zoals die er op dit moment uitziet, dan zullen wij die van harte ondersteunen.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. In de commissie hebben wij al aangegeven geen behoefte te hebben aan het amendement van de PvdA. Wij vinden de voorgestelde wijziging nodeloos ingewikkeld, waardoor de controle ook wel wat problemen zal geven, maar de allerbelangrijkste reden is dat wij conform het besluit van het IPO willen werken en niet op de korte termijn een eigen Drentse regeling nastreven.

De heer VEENSTRA: Maar wij stellen nu wel de verordening vast.

De heer DOHLE: Dat doen wij ook, maar wij zullen het amendement niet steunen. Wij stellen de verordening ook vast met dank aan de provincie voor het feit dat de in de commissie voorgestelde wijzigingen inmiddels zijn doorgevoerd. Wij stellen de nieuwe, dus de gecorrigeerde tekst vast.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De achterliggende gedachte van de PvdA om dit amendement in te dienen onderschrijven wij, maar wij zijn het ook met de heer Dohle eens. In de IPO-vergadering van verleden week is duidelijk gesteld dat er op 15 december een nieuwe verordening die door het IPO is opgesteld, zal worden vastgesteld. Wij zijn voor een landelijke verordening voor de twaalf provincies en niet voor twaalf aparte verordeningen. De heer Ploeg heeft duidelijk aangegeven hoe die verordening er uit zal zien en daarmee is naar onze mening het amendement van de PvdA overbodig.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Dohle in de commissie is de verordening herzien, waardoor oneigenlijk gebruik wordt voorkomen.

Ons voorstel ligt tussen dat van de heren Veenstra en Dohle in. Wij stellen voor de verordening vandaag niet vast te stellen. Het lijkt mij het verstandigst te wachten op het besluit van 15 december in het IPO en in de eerste daaropvolgende statenvergadering de verordening vast te stellen. Nu vaststellen en daarna weer herzien lijkt ons wat te veel bureaucratie.

De heer VEENSTRA: Op zich kan mij wel iets voorstellen bij het voorstel van de heer Langenkamp en het lijkt mij goed dat de nieuwe IPO-regeling waarin een goede wachtgeldregeling is opgenomen zo snel mogelijk gaat gelden, maar gelet op alle besluitvormingsmomenten over die nieuwe regeling vraag ik mij wel af of die er over een paar maanden al kan zijn, of dat dit pas in de loop van volgend jaar het geval zal zijn.

De heer LANGENKAMP: In de IPO-vergadering is uitgebreid meegedeeld dat er in februari en mei al over gesproken is, en nadat er verleden week in Assen nogmaals over gesproken is, wordt ervan uitgegaan dat de regeling op 15 december wordt vastgesteld.

De heer Veenstra wil de verordening nu direct in laten gaan en mijn fractie gaat ervan uit dat de spelregels tijdens het spel niet veranderd mogen worden. Daarom zijn wij van mening dat de nieuwe regeling pas in 2007, dus in de nieuwe statenperiode, in moet gaan. Die termijn zal ook onderdeel zijn van het IPO-verhaal.

Als de heer Veenstra de verordening nú in wil laten gaan, is er echt sprake van een verschil van mening.

De heer VEENSTRA: Vanuit onze gedachte dat de nieuwe regeling vanaf nu moet gaan gelden en niet pas over twee of zes jaar, handhaven wij ons amendement.

De heer LANGENKAMP: Dat betreur ik ten zeerste en wij zullen tegen het amendement stemmen.

De heer C.D. de JONG: Mijnheer de voorzitter. De verordening over de rechtspositie die nu voorligt, lijkt mij een alleszins fatsoenlijk en werkbaar kader. Deze fractie heeft er geen kritiek op en is voor deze regeling. Laten wij vooral geen Drentse varianten bedenken maar ons aansluiten bij de landelijke trend. Ik ben dan ook tegen het idee van de PvdA om een inkomensafhankelijke regeling voor te stellen via een beperking van de wachtgeldregeling, waarbij het onderliggende argument is - zo heb ik het tenminste begrepen uit de Hoogeveense Courant - dat zuinig moet worden omgegaan met gemeenschapsgeld. De PvdA lijkt volgens mij te denken dat de verkiezingen er al een beetje zitten aan te komen. Dus niet meten met twee maten.

De heer VEENSTRA: Ik denk dat de heer De Jong beter uit het amendement kan citeren dan uit een krant.

De heer C.D. de JONG: De argumenten voor en tegen worden te pas en te onpas uit verschillende bronnen geplukt en dat doe ik dan ook maar; dat lijkt mij wel de toonzetting voor dit debatje.

Het gaat er om dat niet met twee maten moet worden gemeten.

Het gebruik van het argument dat zuinig met gemeenschapsgeld moet worden omgegaan, is lovenswaardig en daaraan moet ook vooral worden vastgehouden. We komen vandaag nog te spreken over het IT-atelier en het lijkt mij dat de PvdA zich vast achter de oren kan krabben over het antwoord op de vraag hoe juist dat gemeenschapsgeld kan worden teruggehaald.

Kortom, ik ben voor vaststelling van het voorliggende statenstuk.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Drents Belang zal het amendement dat door de heer Veenstra is ingediend, steunen. Wij zien het amendement ook meer als een signaal richting degene die eventueel gebruik wil maken van de wachtgeldregeling, want uiteindelijk is die regeling op het ogenblik wel actueel. Ter illustratie verwijs ik maar even naar mijn eigen gemeente.

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Het Presidium heeft dit voorstel gezien als een technische aanpassing - het gaat om het samenvoegen van een aantal verordeningen - en heeft het voorstel niet inhoudelijk getoetst. Het is aan de staten om daar iets van te vinden en daarom wacht het Presidium de uitslag van de stemming af.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb aan deze woorden eigenlijk niets toe te voegen. Het gaat om de wachtgeldregeling van de staten en volgens goed dualistisch gebruik wacht ik de uitslag van de stemming af.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw WESTERKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de discussie in de commissievergadering niet overdoen, maar wij hebben toen gezegd de nieuwe IPO-regeling opnieuw te zullen beoordelen. De aanpassingen hebben betrekking op de oude regeling. In de nieuwe regeling staan naast deze wachtgeld-regeling ook heel behartigenswaardige zaken met betrekking tot het functioneren van de statenleden. Wij houden ons daarom aan de nu voorliggende regeling en wachten voor de nieuwe periode de nieuwe regeling af.

De heer VEENSTRA: Het gaat niet om behartigenswaardige zaken voor statenleden, het gaat nu om het op een juiste manier gebruikmaken van de wachtgeld. Dat is de reden waarom wij ons amendement handhaven.

De VOORZITTER: Ik ga nog even na of een concreet voorstel wordt gedaan om de behandeling van deze voordracht aan te houden.

De heer LANGENKAMP: Ik stel voor dit hele stuk aan te houden.

De VOORZITTER: Dan moet daarover eerst worden gestemd.

Het voorstel van de heer Langenkamp wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van GroenLinks en de OPD voor het voorstel hebben gestemd.

In stemming komt amendement A.

Amendement A wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de PvdA en Drents Belang voor aanvaarding van het amendement hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

2. Het voorstel van het college van gedeputeerde staten van Drenthe van 31 augustus 2005, kenmerk 35/5.7/2005008008, 5e wijziging begroting 2005

(statenstuk 2005-198)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 14 september 2005.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil alleen een stemverklaring afleggen.

Mijn fractie is tegen de door het college gevraagde uitgave voor het bezoek van de Koningin. Wij zijn van oordeel dat gedeputeerde staten de staten niet serieus nemen wanneer zij drie dagen voor het bezoek daarvoor een bedrag vragen. In het dualistische systeem is het zo dat eerst een budget wordt gevraagd en dat aan de hand daarvan het programma wordt vastgesteld. Daarom verzetten wij ons tegen dit onderdeel van de begrotingswijziging.

Met de rest kunnen wij instemmen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: De fractie van GroenLinks wordt aantekening verleend dat zij geacht wenst te worden tegen de voorgestelde verhoging van de post Kwaliteit openbaar bestuur te hebben gestemd.

3. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 12 september 2005, kenmerk 2005008470, Eindvoorstel werkgroep statendag

(statenstuk 2005-200)

Zonder beraadslaging of hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

4. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 20 september 2005, kenmerk 2005008708, Wijziging Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van provinciale staten en wijziging Reglement van orde voor de vergaderingen van de statencommissies

(statenstuk 2005-201)

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft, net als waarschijnlijk andere fracties, met verbazing kennisgenomen van het feit dat dit stuk rechtstreeks naar de vergadering van provinciale staten is gegaan, terwijl sommige voorstellen toch wel vragen oproepen.

Het gaat om drie voorstellen, waarop ik nu niet uitgebreid in zal gaan, maar die ik slechts kort zal noemen.

Het voorstel is de voorzitter van de commissie te laten beslissen wanneer de stemmen staken. Dat lijkt mij niet juist, want een technisch voorzitter hoort niet aan de stemming deel te nemen. Doet hij dit wel, dan maakt hij het zichzelf lastig.

Wij vinden het verder niet juist dat het hele blok handhaving en toezicht bij de Statencommissie Omgevingsbeleid wordt ondergebracht, omdat handhaving en toezicht moet volgen op de wettelijke regelingen. Zo hoort bijvoorbeeld de discussie over handhaving en toezicht op de ASV thuis in de Statencommissie Cultuur en Welzijn, waarbij het natuurlijk wel de vraag is hoe "handhaving en toezicht" wordt gedefinieerd.

Vervolgens zetten wij een vraagteken bij de taakomschrijving van de Statencommissie Cultuur en Welzijn die geënt is op de programmalijnen van deze statenperiode. In de volgende periode zijn die vast weer anders en dus moet het anders geregeld worden.

Kortom, dit zijn drie redenen om er nog eens goed over na te denken en dus om dit voorstel terug te verwijzen naar waar het in eerste instantie ook thuis hoorde, namelijk de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie. Op grond van de discussie in die commissie kan het Presidium met een meer voldragen stuk komen.

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil in de richting van de heer Bomhof beginnen met een formeel puntje. Hij heeft een behoorlijke studie gemaakt van hoe wij het Reglement van orde moeten vaststellen.

Als hij van mening is dat dit voorstel niet direct op de agenda van de statenvergadering had moeten worden geplaatst, had hij dit bij agendapunt B moeten melden.

Maar goed, wij doen daar nu niet moeilijk over, want wij hebben wel een Reglement van orde maar wij gaan daar soepel mee om.

Als de staten van mening zijn dat het beter is dit voorstel eerst in de commissie te behandelen dan heb ik er geen enkele moeite mee dat het zo gebeurt, want het Presidium is altijd bereid op welke plek de staten maar wensen zijn voorstellen te verdedigen.

De VOORZITTER: Dit betekent dat het Presidium dit voorstel nu terugneemt en dat het eerst in de commissie wordt behandeld.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. De woorden van onze vice-voorzitter nopen mij toch nog tot het stellen van een vraag.

Kan de behandeling van een agendapunt niet leiden tot de conclusie dat het verstandiger is om het agendapunt terug te nemen en dat daartoe dus niet al bij de vaststelling van de agenda moet worden besloten? Ik vind het wel cruciaal dit te weten.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de commissie zich ook over dat vraagstuk gaat buigen. Het is een punt van aandacht.

5. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 5 september 2005, kenmerk 2005008312, Aanpassing functieboek Statengriffie aan Fuwaprov

(statenstuk 2005-193)

6. Het voorstel van het college van gedeputeerde staten van Drenthe van 6 juli 2005, kenmerk 27/5.15/2005006305, Financieringsstatuut provincie Drenthe (herziene versie)

(statenstuk 2005-195)

7. Het voorstel van het college van gedeputeerde staten van Drenthe van 27 juli 2005, kenmerk 28/5.22/2005006600, Wijziging Legesverordening provincie Drenthe 1998

(statenstuk 2005-196)

8. Het voorstel van het college van gedeputeerde staten van Drenthe van 31 augustus 2005, kenmerk 35/5.22/2005008070, Wijziging Jaarprogramma Kompas 2005

(statenstuk 2005-199)

met de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie en het Algemeen Bestuur van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland van 14 september en 5 juli 2005.

Zonder beraadslaging of hoofdelijke stemming wordt telkens overeenkomstig het voorstel besloten.

K. IT-atelier

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Gisteravond is dit punt uitgebreid besproken in SNN-verband. Onze vertegenwoordiger in het AB heeft het besprokene naar de fractie teruggekoppeld, maar het is goed het punt ook in deze vergadering te bespreken. Op de elementen waarover gisteren besluiten zijn genomen, zal ik echter niet terugkomen.

Als het om het IT-atelier gaat, wil ik eerst het project bespreken, vervolgens stilstaan bij het mismanagement, het college enkele vragen over de ijkpunten stellen en ten slotte stilstaan bij de onderzoeken die nu eigenlijk opgestart moeten worden.

De kern van het verhaal is dat het enorm jammer is dat dit project, dat voor innovatie moest zorgen en de koppeling tussen ondernemers en onderzoekers en waarvan werd verwacht dat het in Zuidoost-Drenthe voor 250 arbeidsplaatsen zou zorgen, niet van de grond is gekomen, dat wij anderhalf jaar na de start moeten constateren dat het een mislukking is. Het zou geweldig zijn geweest in de buurt van Emmen voor 250 arbeidsplaatsen te zorgen. Natuurlijk lopen niet alle innovatieve trajecten goed af: met name op IT-gebied vindt uiteindelijk een derde van het aantal projecten dat gestart zou worden, geen doorgang. Maar los daarvan is het jammer dat dit project niet door kan gaan, vooral omdat gerenommeerde bedrijven als de Rabobank en Ernst & Young er vanaf het begin bij betrokken zijn geweest.

Het project is mislukt, het is inmiddels duidelijk dat er geen vervolg meer kan komen en dus moet er nu een punt achter gezet worden.

Als het om het IT-atelier gaat, beschikken wij niet over officiële stukken. Wij hebben van iemand uit Erica via de post iets ontvangen, maar officieel hebben wij van het college niets ontvangen. Wij moeten het doen met de al ontvangen stukken, het antwoord dat het college straks al geven en de berichten in de pers.

Het project is mislukt en dat is vreselijk, vreselijk jammer.

Ik kom op het punt mismanagement. Ik zeg het heel voorzichtig, maar het lijkt erop dat de toenmalige directeur wel het een en ander te verwijten is. Er is de afgelopen tijd slechts geld uitgegeven, terwijl geen inkomsten zijn bewerkstelligd. Dat is een reden om op zijn minst de wenkbrauwen eens fors te fronsen. Met recht kan op grond van de berichten en de ontvangen stukken de vraag worden gesteld of al het geld wel besteed is aan subsidiabele kosten.

Ik ga verder met onze vragen op de ijkpunten, want daar gaat het in feite om.

Wij hebben op 13 maart jl. het college vijf vragen gesteld en die vijf vragen gelden nu eigenlijk nog steeds, met een verschil. Was onze laatste vraag destijds: "Hoe beoordeelt het college van gedeputeerde staten de kansen van het IT-atelier op middellange termijn," nu is wel duidelijk dat die kansen er gewoon niet zijn. Misschien kan op grond van de informatie die nu beschikbaar is, zelfs geconcludeerd worden dat ook toen al die kansen verkeken waren. Maar wij vinden dat het college wel het een en ander heeft uit te leggen en daarom willen wij de volgende cruciale vragen stellen.

1. Op welke gronden hebben gedeputeerde staten het project met een positief advies naar het SNN gestuurd?
2. Waarom heeft het SNN, waarin ook wij vertegenwoordigd zijn, niet harder opgetreden nadat duidelijk werd dat consequent niet aan allerlei formele vereisten werd voldaan?
3. Worden in dit soort situaties ook de antecedenten van de directeur onderzocht?
4. Hoe beoordeelt het college de rol van Atos Origin en in het verlengde daarvan de rol van de Rabobank en Ernst & Young, nogmaals, toch gerenommeerde bedrijven?
Er is lang aangedrongen op een bestuur voor het IT-atelier en dat is pas laat ingesteld. Waarom heeft dit zo lang geduurd?
5. De gang van zaken hobbelt in 2004 zo'n beetje door, maar aan het eind van 2004 wordt toch besloten 20% van de subsidiebeschikking, in dit geval ruim € 1,1 miljoen, over te maken, terwijl nog steeds niet aan alle vereisten werd voldaan. Op grond waarvan is dit gebeurd?
6. Moet bij dergelijke projecten niet veel meer op output dan op activiteiten worden gestuurd?
7. Is er überhaupt nog geld terug te vorderen?

Nogmaals, wij hebben geen formele stukken, wij hebben geen rapport waaruit blijkt wat er precies is gebeurd en wij hebben ook geen analyse van het college. Wij hebben wel begrepen dat ook door het SNN een verificatieonderzoek, een accountantsonderzoek is gestart. Het is nu begin oktober en wij willen dit onderzoek wel graag rond 1 december beschikbaar hebben - dat lijkt ons een heel redelijke termijn - opdat wij dan tot een slotsom kunnen komen. Wij hebben ook begrepen dat de Rekenkamer zich bezighoudt met de hele subsidiemethodiek en de controle op het SNN - dat is breder en daarbij moet vooral ook naar de output worden gekeken in plaats van naar de activiteiten - en het lijkt ons handig ook dit onderzoek bij het geheel te betrekken. Wij zijn niet voor een onderzoekscommissie, zoals blijktens de berichten GroenLinks wil voorstellen, want daarvoor beschikken wij op dit moment nog over te weinig gegevens. Wij willen eerst van de onderzoeken die nu gestart zijn de resultaten zien en in dit verband vinden wij een termijn van twee maanden heel redelijk.

Onze conclusie is dat het project is mislukt, dat het bijzonder jammer is dat er 250 banen weg zijn en dat het vreselijk is dat op deze manier gemeenschapsgeld is verdwenen. Bij de subsidiemethodiek van het SNN en de controle daarop hebben wij vragen gesteld en wij krijgen daarop graag een antwoord. Wij vinden wel dat geïnvesteerd moet blijven worden in werkgelegenheid in Drenthe.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. In korte tijd is veel overheidsgeld verloren gegaan. Grote stukken in de krant, burgers die niet begrijpen wat er aan de hand is, burgers die bevestigd worden in hun vooroordelen, het is allemaal jammer en een slechte zaak voor de politiek, voor ons allemaal.

Gelukkig - en dat is een andere constatering - zijn er veel projecten die wel goed gaan. Maar wat hier is gebeurd, kan niet en mag niet weer gebeuren.

Gisteravond is er een bespreking geweest in SNN-verband en toen is veel informatie verschaft. De discussie van gisteravond hoeven wij hier niet over te doen nu duidelijk is dat het SNN een verificatierapport maakt dat op 29 november zal worden besproken. Wij gaan ervan uit dat de Drentse staten daarover volledig geïnformeerd worden en dat dit rapport hier kan worden besproken als vervolg op de discussie van vandaag.

Op voorhand willen wij dat de gedeputeerde uitzoekt hoe het allemaal heeft kunnen gebeuren en met name ook of mandaten geschonden zijn, of er sprake is van mismanagement. Wij zijn van mening dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het verkwisten van zoveel geld in zo'n korte periode, indien mogelijk, juridisch moeten worden aangesproken en verantwoordelijk moeten worden gesteld voor de geleden schade. Ik weet niet of dit punt onderdeel is van het verificatierapport, maar zo niet dat zien wij graag dat de gedeputeerde zijn positie aanwendt om dit toch onderzocht te krijgen. Wij vinden dat nadrukkelijk bekeken moet worden in welke mate alle initiatiefnemers - ik noem Atos Origin en Ernst & Young - het management en de toezichthouders verantwoordelijk zijn voor wat er is gebeurd. Er zijn nog behoorlijk wat openstaande rekeningen en degene die zijn rekening niet betaald krijgt, wordt de dupe. Dat kan en mag eigenlijk niet.

Wij zullen de uitkomsten van het verificatierapport afwachten en ons vervolgens beraden op verdere stappen, zoals een vervolgonderzoek. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde op dit moment en het vervolg komt dan wel na 29 november.

Van onze gedeputeerde willen wij graag weten wanneer hij ervan op de hoogte was dat het fout ging. Op 12 september gelastte het DB-SNN een verificatieonderzoek en toen was dus al volstrekt helder dat het echt niet goed zat. Heeft de gedeputeerde al zijn kennis en informatie met ons gedeeld en heeft hij ons volledig op de hoogte gebracht? Er zijn verschillende keren veel vragen over gesteld, omdat het een onderwerp was dat de staten van Drenthe steeds bezig hield.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. Het was zo'n mooi plan, het IT-atelier, dat menen wij oprecht. Op het lijstje van economische projecten dat voor Kompas-geld was ingediend, schitterde dit project door zijn vernieuwende aanpak en doordat er werk werd gemaakt van creativiteit. Het is dan ook jammer dat het project is mislukt. De beloofde banen zijn niet verloren gegaan, sterker nog, ze zijn er nooit gekomen. Ik vrees dan ook dat wij hier wel langer over IT-atelier kunnen praten dan het zelf heeft bestaan.

Juist nu moeten de staten beginnen aan hun eerste taak, te weten de controlerende functie. Zonder gegevens, zonder informatie komen zij daar niet aan toe. Die informatie moeten wij nu snel krijgen. De mij voorafgaande sprekers hebben al een groot aantal vragen hiervoor geformuleerd en wij hebben al schriftelijk vragen gesteld, want zonder informatie komen wij niet aan de controle toe. Wij vragen het college dan ook ervoor te zorgen dat die informatie er goed en adequaat gaat komen. En natuurlijk zitten daar dan onderdelen bij over bijvoorbeeld het mandaat. Wij verbazen ons er ook over dat het mogelijk is dat een manager het mandaat heeft om bijna € 1.000.000,- in een maand uit te geven, terwijl daar nauwelijks inkomsten tegenover staan. Er zijn nog een heleboel andere vragen, die ik nu niet zal formuleren, om de doodeenvoudige reden dat het ons ontbreekt aan een overzicht en er dus misschien nog wel veel meer vragen zijn te stellen en antwoorden te geven.

Dit alles zou betekenen dat wij gaan in de richting van GroenLinks die wil dat het allemaal maar eens goed wordt uitgezocht door, zeg maar, een onderzoekscommissie. In navolging van de twee vorige sprekers ben ook ik daar nog niet zo van overtuigd en wel om twee redenen.

1. De verificatie is gestart. Deloitte & Touche zal, zo heb ik gisteravond gehoord, in ieder geval voor de volgende algemene vergadering van het SNN uitsluitend geven dan wel met een definitief rapport komen.
2. Onze Rekenkamer heeft voor het derde kwartaal een onderzoeksopdracht geformuleerd voor de realisatie en het resultaat van werkgelegenheidsprojecten. Daarvan maakt naar mijn stellige overtuiging ook het IT-atelier deel uit en ik kan mij dan ook voorstellen dat deze staten de Rekenkamer verzoeken om in haar onderzoek het IT-atelier er even extra uit te lichten. Ik kan

mij overigens ook voorstellen dat de Rekenkamer uit zichzelf al zo verstandig is dit te doen. In die zin kunnen wij verwachten dat er op korte termijn - ik bedoel dan deze en volgende maand - informatie komt, graag nog aangevuld door gedeputeerde staten, waar wij wat meer kunnen. Wij moeten een totaalbeeld krijgen en niet op basis van allerlei misverstanden hoeven gissen.

Hoe gaan wij nu in het vervolg om met dit soort projecten? Besturen op afstand is eigenlijk meer regel dan uitzondering geworden, maar als het dan een keertje mislukt, willen wij wel heel dichtbij afrekenen. Daar zit een discrepantie in en ik vraag mij dan ook af of wij er wel goed aan doen om elke keer maar zelfstandige bestuursorganen op te richten voor dit soort zaken.

Ik heb gisteravond van de heer Gerritsen een prachtig chronologisch overzicht gekregen van de gang van zaken en dit overzicht heeft bij mij de vraag opgeroepen of wij wel zijn opgewassen tegen initiatieven die zich in zo korte tijd, zo snel negatief ontwikkelen. Kunnen wij daar eigenlijk wel wat tegen doen? Ook die vraag moeten wij ons stellen en misschien komen wij dan wel tot de conclusie dat wij inderdaad zijn overgeleverd aan de goede wil en de normale managementkwaliteiten van de bestuurders.

Voorzitter. Ik zou er nog heel heleboel over kunnen vertellen, maar ik doe dat maar niet. Ik denk dat wij ons moeten realiseren dat we met de keuze voor innovatieve projecten voor het eerst in de SNN-geschiedenis met zo'n echec te maken hebben, maar dat het er dik in zit dat er meer gaan volgen, want innovatie is niets anders dan nieuwe paden bewandelen, paden waarvan wij eigenlijk niet weten waar ze uit zullen komen. Kortom, daarmee lopen wij risico en daarmee zullen wij toch moeten leren leven. Misschien moeten wij ons ook wel afvragen hoe wij daar mee om moeten gaan.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De centrale vraag, die anderen ook al hebben gesteld, is inderdaad "hoe heeft dit kunnen gebeuren?" en daaraan moet natuurlijk de vraag gekoppeld worden of wij hier iets van kunnen leren. De heer Dohle stelde zojuist al de vraag of wij hier wel tegen opgewassen zijn, of wanneer dingen zo snel gaan, wij daar wel iets mee kunnen. De grote vraag is natuurlijk of wij er van tevoren wat mee kunnen, want achteraf allerlei dingen zeggen, helpt meestal niet zoveel, omdat wij dan het geld al kwijt zijn.

Er zijn ongelooflijk veel vragen te stellen, het is een schokkend gebeuren, dat nadelig is voor de politiek enzovoorts, enzovoorts.

Gisteravond is er in het AB-SNN al uitgebreid over gesproken. Er komt een verificatieonderzoek en de uitkomsten daarvan moeten wij natuurlijk afwachten. Hopelijk staan er in het rapport ook aanbevelingen maar wij sluiten absoluut niet uit - in de pers is al gemeld dat ik geroepen zou hebben dat er een onderzoekscommissie moet komen - dat er een vervolg nodig is. Maar een aantal dingen tegelijk is ook weer niet nodig, hoewel ik hoop dat de suggestie van de heer Dohle dat de Rekenkamer aandacht zal gaan besteden aan IT-atelier wordt overgenomen.

De vraag is natuurlijk nog wel hoe gedeputeerde staten er vanuit de Drentse verantwoordelijkheid tegenaan kijken. In de besloten commissievergadering zijn wij uitgebreid en openhartig door de gedeputeerde geïnformeerd, maar het verslag is niet openbaar. Wat is de analyse van gedeputeerde staten nu, wat krijgen wij er nu in het openbaar over te horen? Wat wij krijgen te horen, is van belang voor het vervolgtraject.

Een vraag die mij toch wel erg bezighoudt, is het functioneren van het bestuur. Voorzover ik heb begrepen, is het SNN niet verantwoordelijk voor het instellen van het bestuur; het is wel een eis dat er een bestuur komt, maar de provincies en de gemeenten moeten ervoor zorgen dat het bestuur er komt. Het bestuur moet daarna verantwoording afleggen. Wanneer heeft het college van het bestuur te horen gekregen dat de situatie zo slecht was? Het bestuur was namelijk nog maar net aangetreden en er werd iemand op non-actief gesteld. Had, als het bestuur er eerder was geweest, een aantal dingen kunnen worden voorkomen? Het zijn als-vragen, dat geef ik toe, maar mag wel zo snel zo ongelooflijk veel geld worden uitgegeven, zonder dat er een bestuur is, dus zonder dat er gecontroleerd wordt? Dat het in de praktijk allemaal verrekke moeilijk te regelen is, begrijp ik, maar we proberen met ons allen hier iets van te leren.

Het is mij ook nog niet helder wanneer en door wie het eerste voorschot is aangevraagd. Is dit als een soort van laatste redmiddel gedaan, dus om te redden wat er nog te redden viel, of is dat al veel eerder gedaan? In het laatste geval rijst de vraag, of dat zo wel moet.

De bedoeling van dit alles is niet dat er nog veel meer regels komen, waarbij ik denk aan de klacht van het bedrijfsleven. Zo stond in de krant een verhaal over een campinghouder die 140 uur bezig moet zijn om een paar duizend euro aan subsidie te krijgen. Er moeten niet meer regels komen, maar misschien wel andere regels.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Het gaat om een zoals het zich in eerste instantie liet aanzien heel veelbelovend project, maar het erin gestoken gemeenschapsgeld is in rook opgegaan. Als ik alles moet geloven wat ik erover heb gelezen, is het geld onder andere opgegaan aan designstoelen, waar niemand van degenen voor wie die stoelen bestemd waren, ooit op zal zitten. Het is triest dat het allemaal zo is gelopen.

Er zijn al veel opmerkingen gemaakt die ik ook had willen maken en ik laat die nu achterwege.

(Voorzitter: de heer Looman.)

Ik heb nog wel een vraag. Hoe ziet het college de politieke verantwoordelijkheid voor dit debacle? Natuurlijk kan gezegd worden dat het een zaak van het SNN is, maar hoe moeten wij het SNN politiek verantwoordelijk stellen? Dit is een wat lastige vraag, waarop ik niet zo een, twee, drie het antwoord weet. Licht ook een deel van de politieke verantwoordelijkheid bij de bestuurders van deze provincie? Er verschijnen straks enkele rapporten, waar ook wij met grote belangstelling naar uitkijken en naar aanleiding van die rapporten zullen wij een definitief en politiek oordeel vellen en daarom is het antwoord op de vraag wie politiek verantwoordelijk is, belangrijk.

Alles bij elkaar genomen is het heel triest dat het allemaal zo is gelopen en wij hopen dat er bij toekomstige projecten geen sprake meer zal zijn van een valse start. Ik heb iemand horen zeggen dat innovatieve projecten risico's met zich brengen, maar hier was het al mis voor we aan de innovatie toe kwamen. Dat argument vind ik dan ook niet zo terzake doende.

Wat ons betreft volgt nu zo snel mogelijk een zo grondig mogelijk onderzoek en krijgen de staten volledige informatie.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Gisteren is het AB van het SNN geïnformeerd over het IT-atelier en dat is eigenlijk gebeurd nadat er in de kranten over gepubliceerd was en omdat er vanuit het AB om was gevraagd, dus niet op initiatief van het DB-SNN. Die gang van zaken vinden wij niet goed. Dat hebben wij gisteravond al gemeld en dat meld ik nu voor de goede orde nog maar eens. Gedeputeerde staten hebben voor de zomer uit eigen beweging de commissie geïnformeerd en naar ons idee was daarvoor in strikt formele zin geen reden of noodzaak. De provincie Drenthe is immers niet direct verantwoordelijk voor de subsidiëring van het IT-atelier - dat is het SNN - en het feit dat gedeputeerde staten ons hebben geïnformeerd moet in onze ogen daarom een politieke reden hebben gehad. Daar is helemaal niets mis mee, want het is verstandig elkaar op die manier te informeren als je ergens kennis van draagt.

De rol van gedeputeerde staten in het hele proces rondom het IT-atelier is naar ons idee ook een heel beperkte geweest: Drenthe heeft gefungeerd als loket, gedeputeerde staten hebben een lichte toets gedaan, zo ongeveer van: lijkt het een aardig project dat kansen heeft dan sturen we het door naar SNN, waarna daar de inhoudelijke toetsing heeft plaatsgevonden. Hiermee is de rol van gedeputeerde staten van Drenthe wel zo ongeveer beschreven.

De situatie van nu is dat er een verificatieonderzoek loopt, een onderzoek gericht op rechtmatigheid en doelmatigheid en of de uitgaven binnen de subsidievoorwaarden pasten. Als dat verhaal klaar is, hebben wij informatie waarop wij een echt oordeel kunnen baseren.

Een ander punt is hoe het zit met de politieke verantwoording in de richting van de direct gekozenen. Het gaat om subsidiegelden en het is goed dat er een orgaan is waaraan direct verantwoording over de besteding van die gelden kan worden afgelegd. In de getrapte bestuurlijke structuur met het SNN gaat dit naar het gevoel van D66 niet goed. Het SNN staat te veel op afstand. Wij worstelen allemaal een beetje met de vraag wie wij op welk moment ter verantwoording kunnen roepen en dat is al met al een weinig bevredigende situatie. Gelukkig lopen we er niet elke dag volop tegenaan, maar bij dit punt

komen wij het weer tegen dat zoals het samenwerkingsverband bestuurlijk is ingericht, niet echt bevredigend is.

Voorzitter. Tot slot spreek ik de wens uit dat er in de financiële afwikkeling van het hele debacle, voorzover dat in de beïnvloedingssfeer van ons college ligt, voldoende aandacht is voor de positie van met name de kleine bedrijven die er als schuldeiser bij betrokken zijn. Het zou extra sneu zijn wanneer juist een aantal van die kleine vaak wat meer kwetsbare bedrijven hier ook hun Waterloo vond; het debacle zoals het er nu ligt, is al dramatisch genoeg.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Via de pers heeft eenieder kennis kunnen nemen van een aantal feiten en vermoedens omtrent een wellicht komend schandaal inzake het IT-atelier in Emmen. Ik ben mij er terdege van bewust dat het gerucht dat er voor € 250.000,-- dure meubels zouden zijn gekocht, die later voor € 40.000,-- aan een bepaald persoon zijn overgedaan, slechts een gerucht is. Waar of niet waar, dat is nog niet duidelijk.

Het is wel een feit dat met de verantwoordelijke overheden ook de Rabobank en Ernst & Young in het project zitten.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Voorzitter. Waar gewerkt wordt, kunnen ook fouten worden gemaakt. Dat kan en dat mag ook. Maar als blijkt dat er andere zaken aan de orde zijn dan dient de onderste steen boven te komen en dienen verantwoordelijken ter verantwoording te worden geroepen. Het gaat per slot van rekening nog steeds om geld van de belastingbetaler.

Dat de politiek steeds meer in diskrediet komt, vindt mede zijn oorzaak in het feit dat bepaalde zaken politiek worden afgedekt terwijl die eigenlijk tot op de bodem hadden moeten worden uitgezocht en waarbij eigenlijk de verantwoordelijken hadden moeten worden gestraft.

Hoe kan de politiek het verkopen dat de minima elke euro moeten omdraaien, terwijl met goede bedoelingen verstrekte subsidiestromen afvloeien naar derden en het doel wordt gemist?

De OPD heeft reeds vaker gevraagd om een nader onderzoek en om een onderzoekscommissie; eenieder zal het nog weten.

Ik kan nu melden dat wij een onderzoek hebben ingesteld naar een gesubsidieerd project, maar dat we niet de macht noch de middelen hebben om door te gaan, terwijl we met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid weten dat er geld is terechtgekomen bij lieden die er absoluut geen recht op hadden.

Voorzitter. Wij hebben sterk de indruk dat bij een instelling als het SNN, waarin veel gewerkt wordt met cofinanciering en waarin veel geadministreerd wordt, de verificatie eigenlijk op een laag pitje staat. Als het er alleen om gaat de administratie te voeren en te kijken of bonnetje A correspondeert met bonnetje B en verder de zaak gesloten wordt, dan is dat niet de juiste manier om de subsidiegelden waarvoor wij medeverantwoordelijk zijn, te laten besteden.

De heer DOHLE: Voorzitter. Ik gun de heer De Haas natuurlijk zijn podium, dat is geen enkel probleem, maar ik vind dat wanneer hij dergelijke mededelingen maar op elkaar blijft stapelen, hij er op zijn minst toch eens eentje hard moet maken.

De heer DE HAAS: Ik heb zojuist al gezegd dat wij eens zo'n onderzoek hebben ingesteld en dat wij daarbij op de klippen zijn gelopen. Voor ik in detail met beschuldigingen kom, zal ik toch eerst over wettige bewijzen moeten beschikken. Maar daar was niet aan te komen. Als ik die had gehad, zou ik die de staten hebben gemeld.

De heer KUIPER: Zoals de heer De Haas weet vergadert het AB van het SNN zo'n vier keer per jaar. De heer De Haas heb ik op die vergaderingen nooit aangetroffen, maar het AB is wel het podium om dergelijke vragen te stellen. Suggereert de heer De Haas nu dat al die honderden projecten die via het SNN lopen wantrouwend moeten worden bekeken, of kan hij een of twee projecten aangeven die wij op die manier moeten bekijken?

De heer DE HAAS: Natuurlijk ben ik ervan overtuigd dat ook een aantal projecten goed verloopt, want wanneer alles fout ging, zou dat veel eerder naar boven zijn gekomen. Het gaat mij om die zaken die wij niet helder krijgen. Ik kan wel vragen stellen, maar als ik vragen stel en vervolgens een antwoord krijg, wil dat nog niet zeggen dat het allemaal zo is als het antwoord aangeeft. Daarvan zijn voorbeelden te over. Ergens stukt het en dat komt naar boven op een moment dat het escaleert, eerder niet. En daar gaat het nu even om. Ik wil de vinger op de wonde leggen. Ik zeg niet dat het hele SNN maar moet verdwijnen omdat van die hele instelling niets deugt. Waar het om gaat is dat, als het fout gaat, eerder wordt opgetreden. Dat is de intentie van mijn betoog.

De heer KUIPER: Dergelijke zaken horen op het podium van het SNN zelf besproken te worden. Daarvoor is de vergadering van het algemeen bestuur. Ik heb de heer De Haas daarover in die vergadering niet gehoord, sterker nog, ik heb hem daar nog nooit gezien.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Je hebt prioriteiten of je hebt geen prioriteiten en mijn prioriteit lag op dat moment niet bij het aanwezig zijn in een vergadering van het algemeen bestuur van het SNN. Bovendien is het ook nog eens zo dat mijn aanwezigheid daar dit probleem niet oplost, laten we dat ook vaststellen.

De heer VEENSTRA: De heer De Haas heeft het enerzijds over politieke integriteit, politieke zorgvuldigheid en het beeld van de politiek en anderzijds over misbruik. Op dit punt moeten wij ons ook niet te snel zaken laten aanpraten. Natuurlijk, misbruik moet gestraft worden en daarvoor hebben wij strafrechters en bestuursrechters, maar dat staat los van politieke integriteit en politieke zorgvuldigheid.

De heer DE HAAS: Ja, maar de grenzen liggen toch heel dicht bij elkaar.

De heer VEENSTRA: Dat vind ik niet. Politiek is politiek en bestuur is bestuur en misbruik moet gestraft worden. Dat zijn twee heel verschillende zaken.

De heer DE HAAS: Dan zul je misbruik moeten aantonen en daar zijn wegen voor. Alleen, als allemaal blokkades worden opgeworpen waar je niet doorheen komt, dan wordt het werk alleen maar moeilijker. Daar zijn ook voorbeelden van. De heer Veenstra zal die net zo goed weten als ik. Het is ook niet alleen de provincie die ergens bij betrokken wordt, ook gemeenten spannen procedures aan en gooien goed geld naar kwaad geld. Dan is het toch logisch dat je daar op een gegeven moment melding van maakt, zoals in de staten of in het SNN? Wij zien nu wat er in Emmen is gebeurd en nu moeten wij boven tafel zien te krijgen waar het geld is gebleven en moeten wij de verantwoordelijken ter verantwoording roepen, hen aansprakelijk stellen voor eventueel mismanagement en eventueel geld terugvorderen.

Alleen de constatering doen, lost niets op. Het gaat erom dat eventuele schuldigen worden bestraft en dat, om herhaling te voorkomen, lering wordt getrokken uit de missers. Lieden die de neiging hebben in de voetsporen te treden van degenen die het slecht hebben gedaan, moeten weten wat de gevolgen zijn; zij moeten weten dat zij er niets mee opschieten maar van de wal in de sloot geraken. Wij achten dit preventieve aspect zeer belangrijk.

Zoals wij nu tegen de zaak aankijken, lijkt ons maar één middel wenselijk: een onderzoekscommissie vanuit de eigen staten en zo nodig een onderzoek van de rijksrecherche. Er dient een andere koers te worden gevaren en wat mij betreft beginnen we er vandaag, onder het motto "Beter laat dan nooit" mee. Laat ons de burger tonen dat we de politieke moed hebben het mes te zetten in het misbruik van overheidsgelden en dat wij de gelden die onheus zijn gebruikt, proberen terug te vorderen.

Ik ben mij bewust van het feit dat wellicht een aantal onderzoeken zal plaatsvinden, waaronder een van SNN zelf en een van de Rekenkamer, maar de staten van Drenthe hebben een eigen verantwoordelijkheid en aan die verantwoordelijkheid wil ik toch refereren. Wij moeten een keer gebruik gaan maken van onze regiefunctie. Wij moeten de burger laten zien dat wij zorgvuldig waken over het belastinggeld. Als wij dan zien dat mensen in staat worden gesteld in een jaar tijd een gigantisch bedrag op te maken zon-

der daarvoor enige tegenprestatie te verrichten, dan moeten wij vaststellen dat er iets behoorlijk fout is gegaan. En als het daar nou maar bij gebleven was... Maar dat is niet zo. Er komen waarschijnlijk nog heel veel andere schuldeisers, die de dupe dreigen te worden. Hoe moeten wij met hen omgaan?

De heer DOHLE: Ik heb net al aangegeven dat in mijn optiek de heer De Haas een beetje doorschiet in gemeenschappen.

Als hij spreekt over zorgvuldig omgaan met gelden van de burgers dan is mijn reactie dat daarbij ook hoort dat iemand aanwezig is op vergaderingen waarin hij benoemd is en waarvoor hij betaald wordt. Gisteren had de heer De Haas deze zaken moeten bespreken, want hij zit niet voor niets in het AB-SNN. De heer De Haas is als lid van het AB medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het SNN en als hij vindt dat het helemaal fout gaat dan moet hij dat daar zeggen.

Verder vind ik gewoon dat de heer De Haas moet uitkijken met het uiten van allerlei veronderstellingen. Alle partijen hebben in eerste termijn gezegd dat nu eens goed geïnventariseerd moet worden wat er allemaal aan de hand is. Daar hebben wij, staten, de Rekenkamer voor.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Dit slaat natuurlijk werkelijk nergens op. Ik sta hier in deze vergadering en wij houden een debat over het debacle van het IT-atelier in Emmen. En als de heer Dohle spreekt over feiten... er is een scala aan feiten die ik zou kunnen noemen. De heer Dohle heeft de gegevens daarvan waarschijnlijk ook ontvangen. Een van die feiten is dat al naar enkele maanden bleek dat een aantal zaken absoluut niet liep. Waarom is het zover doorgegaan dat er nog zoveel geld heenging? Op 17 februari is al een aantal mensen op non actief gezet en toen dat gebeurde waren ook mensen van de overheid aanwezig. In juni hebben ondernemers aan de bel getrokken.

Op grond van al deze feiten vormt een statenlid zich een mening en die mening brengt hij in dit debat naar voren. Dit heeft absoluut niets te maken met de aanwezigheid in het AB-SNN, het gaat nu om het functioneren van onze staten en om onze verantwoordelijkheden. Als wij dan zeggen dat er iets moet worden gedaan dan lijkt het mij heel goed er een onderzoekscommissie op te zetten. En of dat nou in december gebeurt als de andere berichten boven tafel komen, het zij zo, maar waarom moeten wij daarop wachten? Wachten wij al vaak niet lang genoeg? Ik hoef alleen maar te refereren aan het NNBT-schandaal. Toen hebben wij ook steeds maar gewacht en gewacht en gewacht. Van die affaire hebben wij misschien wel geleerd dat er nu meteen is gestopt, terwijl toen maar werd doorgegaan. Hoe is het mogelijk dat een bedrag van meer dan € 1,2 miljoen is verdonkeremaand, verdwenen, verdampt zonder dat er sprake was van enige rem of blokkade, dat is de vraag. En dat heeft niets te maken met SNN-vergaderingen, het heeft te maken met onze verantwoordelijkheid als staten en daarom roep ik de staten op om die eigen verantwoordelijkheid eens een keer te nemen. Dat is tot vandaag de dag niet gebeurd.

De heer SLUITER: Voorzitter. Ik sluit mij toch een beetje aan bij de inbreng van de heer Dohle. De heer De Haas lijkt vanochtend niet te stoppen in zijn algemene kritiek en beschuldigingen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik voor de manier waarop hij dat doet, wel een etiket heb, al aarzel ik om uit te spreken wat daarop staat, want ik zal niet zomaar zeggen dat het op demagogie lijkt.

De heer De Haas heeft zijn oordeel al klaar terwijl de feiten nog lang niet voldoende helder boven water zijn. De heer De Haas loopt leeg op een manier waarvan ik denk: zullen we nu eerst eens kijken hoe het echt zit, welke chronologie er is geweest en wie op welk moment gehandeld heeft, zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. En aan het eind van het verhaal, als alle informatie op tafel ligt, zullen we tot een oordeel komen, waarbij het dan nog maar de vraag is of de staten van Drenthe het juiste podium zijn om tot dat oordeel te komen, omdat de bestuurslaag SNN er nog tussen zit, een bestuurslaag waarvan ook de heer De Haas deel uitmaakt.

De heer DE HAAS: Een bestuurslaag die verantwoordelijk is voor de uitgifte van de subsidiebedragen, die deze keurig administreert en die de plusjes en de minnetje bij elkaar zet.

De heer SLUITER: Nee, het is meer dan een boekhouding, het SNN heeft een eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid. Ik maak uit de opmerking van de heer De Haas over het SNN op dat hij er niet zo graag deel van uitmaakt.

De heer DE HAAS: De heer Sluiter beticht mij van demagogie en van het zwaar aanzetten van iets. Dat mag rustig, want ik wil graag met de heer Sluiter verder van gedachten wisselen. Als na 1 december de verdere gegevens boven tafel komen, zal wel blijken wie gelijk heeft. Ik heb gezegd dat waar gewerkt wordt, fouten mogen worden gemaakt. Ik heb ook gezegd dat we maar moeten kijken tot welke conclusies de gegevens die boven tafel komen, leiden. Maar ik heb ook gezegd dat wij zelf eens het initiatief moeten nemen om zaken te onderzoeken, want daar gaat het om. Wij moeten niet afwachten en ons scharen in de rij van mensen die afwachten wat er gaat komen om daarna een oordeel te vellen. Laten we de zaak zelf eens aanpakken en laten we zelf eens zorgen dat we met een eigen mening komen. Nu wordt gezegd dat gedeputeerde staten een mening moeten geven en moeten uitleggen waarom het zus en zo is. In het dualistische systeem hebben de staten toch een eigen verantwoordelijkheid? Dat aspect mis ik steeds.

De heer KUIPER: Ik vraag de heer De Haas of hij op 29 november in de vergadering van het AB aanwezig is om deze zaak aan de hand van het dan waarschijnlijk openbaar gemaakte rapport te bespreken. Als dan de conclusie is dat wij vanuit onze eigen verantwoordelijkheid - wij hebben er tijdens de vergadering van het AB-SNN van gisteren ook nog op gewezen - alsnog een onderzoek moeten houden dan zal de heer De Haas daar wel mee instemmen. Ik neem toch aan dat hij vandaag niet zal voorstellen de staten nu al het onderzoek te laten doen, maar dat hij eerst wil afwachten wat in november in het AB wordt besproken.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik kan ook tellen en ik begrijp ook heel best dat een initiatief over een onderzoekscommissie - ik heb een motie daarvoor in de tas - het nu niet haalt. Wij zullen nu weer moeten afwachten wat er allemaal op tafel komt.

De heer KUIPER: Maar de heer De Haas heeft wel een actieve rol. In de vergadering van het AB-SNN van 29 november zal ik bekijken wat die actieve rol van de heer De Haas inhoudt.

De heer DE HAAS: Voorzitter. Ik zal zelf uitmaken waar mijn actieve rol ligt. En of dat op 29 november zo zal zijn, zover kan ik helemaal niet in de toekomst kijken. Ik weet helemaal niet waar ik mij op dat moment zal bevinden. Dat maak ik dan zelf nog uit en het kan best zijn dan ik dan in het buitenland ben. Maar dat is een ander verhaal.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Ook ik moet eerlijkheidshalve bekennen dat het SNN-platform bij mij niet het meest populaire platform is en dat ik fysiek niet vaak in de vergaderingen van het AB aanwezig was. Ik zeg dit maar even van tevoren om vragen in die richting alvast te pareren. Ik zal proberen iets minder demagogisch te zijn, terwijl ik wel wil opmerken dat veel dingen die Charles de Haas heeft gezegd, mij uit het hart zijn gegrepen. Als statenlid hebben wij natuurlijk onze eigen verantwoordelijkheid. Ik ben eind november niet in het buitenland en ik zal mijn uiterste best doen om kennis te nemen van de feiten die dan op tafel liggen en zal daarna bekijken welke rol ik als lid van het AB-SNN kan spelen, indirect natuurlijk ook voor de provincie Drenthe.

Hoe heeft het allemaal kunnen gebeuren.

IT-atelier Holding BV. Dat het een BV is, is al heel merkwaardig als er zoveel subsidiegeld bij betrokken is. Een BV heeft een winstoogmerk. Misschien zit ik er helemaal naast, maar dat komt misschien omdat ik de vergadering van het SNN van gisteravond niet heb bezocht.

Het gevoel is toch dat er veel geld verdwenen is, terwijl het ging om het creëren van banen. Hoe creëer je banen als je dure spullen koopt? Ik vind het een merkwaardige volgorde.

Ik denk dat er nog een aantal vragen gesteld moet worden, terwijl al veel vragen zijn gesteld. Zo kan de vraag worden gesteld of de gekozen rechtspersoon wel de juiste rechtspersoon was.

Worden personen ook gescreend? Het gaat om heel veel subsidiegeld en zal aan de hand van het nog te maken verificatierapport ook niet moeten worden onderzocht of misschien strafbare feiten zijn gepleegd en of het mogelijk is geld terug te vorderen? Dat zal een moeilijke zaak zijn, omdat bij deze kwestie veel partijen zijn betrokken die allemaal achter hun geld aan zullen gaan.

Het is al met al een kwalijke zaak voor de politiek, voor de provincie en voor het Noorden. De vooroordelen worden weer eens bevestigd.

Ik ben heel benieuwd wat het verificatierapport zal opleveren en of het ongeveer een antwoord zal geven op de vragen die wij allemaal stellen. Ik hoop echt dat het once and for all tot de verleden tijd zal gaan behoren en dat wij uit de gang van zaken lering trekken.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Het IT-atelier heeft veel stof doen opwaaien. Termen als "zakenvullers", "misbruik maken van gemeenschapsgelden", "normen en waarden", en "de onnozelheid van enkele initiators" zijn slechts enkele die buiten dit huis worden geuit.

Twijfel aan de integriteit van de burgemeester van Emmen en gedeputeerde staten, die alles kennelijk maar toelaten, bevordert niet het geloof in de politiek en vergroot de kloof tussen de burger en diezelfde politiek.

We kunnen in ieder geval één ding vaststellen: als toezichthouder op de gemeente en op de door het SNN beschikbaar gestelde gemeenschapsgelden in de vorm van subsidies, is van de controle door gedeputeerde staten weinig tot niets terechtgekomen. Was die controle er wel geweest dan had het niet zover kunnen komen. Een democratie staat machteloos als daarbinnen een kartel wordt gevormd. Er blijft dan weinig over van de dualistische opvatting dat kaderstelling en controle de hoofdzaken zijn. Het pakketje dat iedereen op 19 september mocht ontvangen van de heer Beekhuis spreekt voor zich. De indruk kan niet worden weggenomen dat de door de PvdA-gedeputeerde beloofde 250 nieuwe banen, waarvan voor het scheppen ervan veel gemeenschapsgeld beschikbaar is gesteld, gebakken lucht waren. Het geld is terechtgekomen bij handige zakenlui. Banen zijn er dus niet gekomen. Maar wat nu? De belangrijkste problemen kunnen worden opgelost binnen hetzelfde kader waar ze gecreëerd zijn. Een onafhankelijk onderzoek naar de rol van de betrokken PvdA-wethouder en PvdA-gedeputeerde en hoe in de toekomst dit soort verkwanseling van gemeenschapsgelden kan worden voorkomen, zou daarom op zijn plaats zijn.

Te vaak zien we dat op een wel erg naïeve en amateuristische wijze subsidie wordt verstrekt en afdoende controle op de daaraan gekoppelde prestaties uitblijft.

De heer HARLEMAN: Ik wil de heer Kloos er eerst op wijzen, dat die zogenaamde PvdA-gedeputeerde ook mijn gedeputeerde is.

Ik heb verder de indruk dat de heer Kloos helemaal geen onderzoek behoeft, want hij heeft zijn oordeel al klaar.

De heer KLOOS: Dan luistert de heer Harleman niet goed.

De heer HARLEMAN: Die onderzoekscommissie is dan slechts een smoes, want de heer Kloos heeft die commissie helemaal niet nodig.

De heer KLOOS: Nee, ik ben blij dat de heer Harleman dit opmerkt.

Ik verwijs maar even naar het I2D-project, het Van Gogh-huis en de geheime projecten die met ruim € 9 miljoen onterecht zijn gedoteerd door het SNN en die ook gedeeltelijk op het bordje liggen van onze PvdA-gedeputeerde.

Drents Belang heeft in het verleden hier al vaker aandacht voor gevraagd.

Er is wederom sprake van een duidelijk voorbeeld van mismanagement.

Drents Belang is net als GroenLinks de mening toegedaan dat door middel van een onderzoek de onderste steen boven dient te komen. Dit onderzoek zou naast het onderzoek door SNN moeten plaatsvinden. Maar, voorzitter, het zal mij niet verbazen als vandaag veel wordt gezegd, maar uiteindelijk kool en geit worden gespaard. De belastingbetaler zal dan wederom de grote verliezer zijn.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Wij ontkomen vandaag niet helemaal aan een gedeeltelijke herhaling van de discussie van gisteravond. Dat kan ook niet anders, omdat het gezelschap hier een wat ander gezelschap is dan dat van gisteravond. Overigens vond naar mijn mening de discussie van gisteravond op de juiste plek plaats.

Die opmerking zegt ook iets over de discussie die door D66 is aangezwengeld, maar daar kom ik nog wel op terug.

Het lijkt mij goed een chronologisch overzicht te geven van hoe dergelijke processen gaan, hoe projecten als IT-atelier tot stand komen: wat is de beoordelingsfase, hoe komt het besluit tot stand, hoe zit vervolgens de controle in elkaar en op welke moment kan echt goed ingegrepen worden.

Fase 1 is dus gewoon het opzetten van een project en de beoordeling van het project door de verschillende gremia die daarvoor zijn en fase 2 is gewoon de uitvoering; dan vinden ook de controles plaats. Ik ga even terug naar fase 1.

In december 2003 is het projectplan bij de provincie Drenthe ingediend. De provincie dient dan in eerste instantie als loket. De provincie begeleidt de initiatiefnemers, in dit geval Atos Origin en Ernst & Young, om het project Kompas-waardig te maken, zoals dat heet. Het betekent de initiatiefnemers op weg helpen bij het opstellen van een goede en gedegen subsidieaanvraag. Zo werkt dat bij heel veel Kompas-projecten, niet alleen in de marktsector, zoals bij dit project, maar ook in de publieke sector als het gaat om gemeentelijke projecten. Het gaat dus in eerste instantie om de Kompas-waardigheid.

Toen op een bepaald moment in dit huis was besloten dat het project Kompas-waardig was, is het via gedeputeerde staten doorgeleid naar het SNN, waarna de echt inhoudelijke beoordelingsfase begon. Natuurlijk hadden gedeputeerde staten kunnen zeggen het inhoudelijk geen goed project te vinden en het dus niet door te geleiden. Dat zou een keuze zijn geweest. Ik zeg daarmee niet dat gedeputeerde staten geen enkele verantwoordelijkheid hebben, ik zeg alleen dat de uiteindelijke inhoudelijke beoordeling plaatsvindt binnen het SNN. Dat neemt niet weg dat wij het project doorgeleid hebben.

De heer HOLMAN: Na navragen heb ik de indruk dat de beoordeling van het project grotendeels in dit huis heeft plaatsgevonden, dat de toetsing door SNN redelijk marginaal was en dat het oordeel van SNN grotendeels gebaseerd was op de meningsvorming die in dit geval in de provincie Drenthe had plaatsgevonden. Oftewel: de toets of het een haalbaar project is, gebeurt in dit huis.

De heer SCHAAP: Nee, dat is niet correct. In dit huis wordt het project door onze medewerkers zodanig opgezet dat het Kompas-waardig kan worden geacht. Vervolgens gaat het project naar gedeputeerde staten. Gedeputeerde staten vellen dan een soort van politiek oordeel, zij vragen zich af of het wel in de lijn van het collegebeleid past om dit project gerealiseerd te krijgen. Dat oordeel maken gedeputeerde staten duidelijk door middel van het al dan niet doorgeleiden van het project naar de beoordelingsorganen binnen het SNN. Het is de projectbeoordelingscommissie die uiteindelijk een definitief advies geeft.

De heer HOLMAN: Maar wat is dan Kompas-waardig?

De heer SCHAAP: Het moet voldoen aan de subsidietechnieken. Nagegaan wordt of alle gegevens zijn verstrekt die nodig zijn om een oordeel te kunnen vellen, of de opzet van het project voldoende is om uiteindelijk bij de projectbeoordelingscommissie een redelijke kans van slagen te hebben. Gedeputeerde staten bepalen alleen of zij dit project wel willen.

De heer HOLMAN: Dus inhoudelijk wordt het project verder niet bekeken?

De heer SCHAAP: Uiteraard wordt in de opzetfase ook inhoudelijk bekeken of het ooit wel een Kompas-waardig project kan worden, dat spreekt voor zich. Medewerkers van dit huis gaan samen met de initiatiefnemers om de tafel zitten en laten weten dat, wil het project gerealiseerd worden, aan dit en dat moet worden voldaan. Vervolgens vindt de definitieve, inhoudelijke toetsing plaats door de projectbeoordelingscommissie. Die commissie is een orgaan van het SNN en daarin zijn naast de provincies en het SNN zelf ook het Ministerie van EZ vertegenwoordigd.

De heer HOLMAN: Maar de ervaring leert dat wanneer een project Kompas-waardig bij het SNN wordt aangeleverd, het in het algemeen ook een subsidie van het SNN krijgt.

De heer SCHAAP: Mijn ervaring is anders. Mijn ervaring is dat projectbeoordelingscommissies nogal eens fiks in de slag gaan over projecten, projecten nogal eens laten teruggaan en het uiteindelijk nogal eens niet eens worden, zodat er geen unaniem advies van de commissie komt. In zo'n geval gaat het project naar de bestuurscommissie waar het onder valt en uiteindelijk velt het DB-SNN dan een definitief oordeel. Dat is de normale gang van zaken. Maar de projectbeoordelingscommissie heeft in dit alles een buitengewoon belangrijke rol.

Het is wel belangrijk te weten dat de projectbeoordelingscommissie over IT-atelier een unaniem advies heeft uitgebracht.

De heer VEENSTRA: De heer Schaap zegt dat gedeputeerde staten geen inhoudelijke maar wel een politieke toets doen, maar ook een politieke toets is toch een inhoudelijke toets? Wordt een bedrijfsplan dan ook pas bij het SNN getoetst?

De heer SCHAAP: Uiteindelijk is de projectbeoordelingscommissie het orgaan dat is ingericht om tot achter de komma te beoordelen of een project al dan niet deugdelijk in elkaar zit. Wat in dit huis gebeurt, is het begeleiden van initiatiefnemers om te komen tot een goede opzet om uiteindelijk bij de projectbeoordelingscommissie een redelijke kans van slagen te maken. Het is niet zo dat die commissie zomaar "ja" zegt tegen alle projecten. Ik heb de afgelopen twee jaar herhaaldelijk geconstateerd dat in die commissie uitvoerige discussies worden gevoerd en dat er uiteindelijk soms ook verdeelde adviezen komen.

De heer VEENSTRA: Ik heb gevraagd op welke gronden gedeputeerde staten dit project hebben doorgeleid en ik begrijp nu dat is gekeken of het voldoet aan de criteria die gelden voor een Kompas-project en of het project politiek gewenst is.

De heer SCHAAP: Ja, en ik denk dat dat een heel normale gang van zaken is. Als wij met elkaar van mening zijn dat wij alles op alles moeten zetten om in Zuidoost-Drenthe werkgelegenheid te organiseren - en met name werkgelegenheid in de ICT-sector is daar zeer gewenst - dan is dat in feite een politiek oordeel, dat is dan een politieke ambitie. Dus toen het project IT-atelier zich in december 2003 aandiende, was onze eerste inschatting dat het wenselijk zou zijn dat dit initiatief in Zuidoost-Drenthe tot stand zou komen en succesvol zou zijn, maar waren wij tegelijkertijd kritisch. Het ging om een politiek-bestuurlijke afweging. We hadden ook kunnen besluiten dit niet in Zuidoost-Drenthe te doen, omdat alle IT-bedrijven in Groningen zitten. Dan was het project door de provincie Groningen begeleid en zou het in de stad zijn terechtgekomen.

De heer VEENSTRA: Maar de deugdelijkheid van het bedrijfsplan is dus hier niet onderzocht, dat is gebeurd bij het SNN.

De heer SCHAAP: Bij de ambtelijke begeleiding van een projectaanvraag wordt uiteraard ook kritisch bekeken of het bedrijfsplan wel goed is, omdat de projectbeoordelingscommissie het plan helemaal zal gaan fileren. Als het bedrijfsplan niet goed in elkaar zit, strandt het project hoogst waarschijnlijk op het negatieve advies. Negatieve adviezen van de projectbeoordelingscommissie wegen buitengewoon zwaar, ook voor het vervolg.

Voorzitter. Dit was de fase van het totstandkomen van een project en de rol van de provincie en de andere organen binnen het SNN.

Uiteindelijk kwam er in juni 2004 een beschikking van het DB-SNN om subsidie beschikbaar te stellen voor het project IT-atelier.

Het oordeel binnen dit huis was - ik heb het zojuist al aangegeven - dat het inhoudelijk een goed en wenselijk project was. Zuidoost-Drenthe en ICT waren voor de provincie Drenthe belangrijke thema's

om op in te zetten. En vervolgens achtten wij dit project ook nog kansrijk genoeg bij de beoordelingscommissie en daarom hebben wij dit project doorgeleid.

Het feit dat de partners in dit project Ernst & Young, Atos Origin en de Rabobank als een soort van financier of sponsor waren, gaf, vanzelfsprekend, enig vertrouwen. Het zijn niet de eerste de beste bedrijven, dus ook in die zin is niet alleen op de blauwe ogen van de initiatiefnemers afgegaan maar ook op hun partners.

Dan worden er voorwaarden gesteld, en die wil ik toch nog even noemen.

Een van de belangrijkste voorwaarden is dat subsidiemiddelen nooit in de BV gestopt kunnen worden, dat subsidiemiddelen niet naar Atos Origin kunnen gaan en dat er dus een onafhankelijk stichtingsbestuur moet komen waaraan de subsidie wordt verstrekt en dat controle uitoefent op de uitvoering van het project IT-atelier.

De heer HARLEMAN: Het is altijd gevaarlijk om de procedure van toen met de kennis van nu te beoordelen.

De heer SCHAAP: Dit staat gewoon in de beschikking.

De heer HARLEMAN: Uit de boekhouding blijkt dat Atos Origin belangrijke inkomsten heeft gehad uit dit hele project. Als dit het geval is, is dat in strijd met de verordening, met de gestelde voorwaarden.

De heer SCHAAP: Nee. Uiteindelijk is het systeem dat de stichting het subsidiebedrag krijgt. Atos Origin - maar dat geldt ook voor anderen - mag uren leveren om het creatieve proces op gang te brengen met de bedoeling dat vervolgens kleine bedrijven worden opgericht die de creatieve ideeën omzetten in producten en die vermarkten. Dát was het wezen van IT-atelier. Dat betekent dat Atos Origin uren heeft gedeclareerd binnen het project. Aan het eind van mijn verhaal zal ik er nog iets over zeggen, omdat in de beeldvorming volgens mij iets helemaal mis is. Ik wil die foute beeldvorming graag wegnemen. Maar Atos Origin kon binnen het project declareren; zo zat het in elkaar.

De heer HOLMAN: Op 9 juni wordt de beschikking afgegeven op de voorwaarde dat er een bestuur komt, maar in maart was al een stichtingsbestuur opgericht. Wie ziet er dan op toe dat er een goed onafhankelijk toezicht is? De heer Koopal is voorzitter van de stichting, maar is die nu verantwoordelijk? Is het antecedentenonderzoek van de heer Koopal....

De heer SCHAAP: Ik ben aan deze fase toe, want het gaat nu om de uitvoering. We hebben de beoordeling gehad en de beschikking is op 9 juli afgegeven en het gaat er nu om hoe het verder ging.

In de voorwaarden van SNN - en SNN ziet daarop toe en heeft daarop toegezien - staat dat er een onafhankelijk stichtingsbestuur moet zijn. Het zal iedereen volstrekt helder zijn dat de heer Koopal daar nooit deel van uit kon maken, tenzij hij een volstrekt andere rol kreeg te vervullen.

In de zomer van 2004 is begonnen met het zoeken van leden voor dat stichtingsbestuur. Dat duurde langer dan kon worden verwacht.

Ik ga even terug naar de praktijk van het starten van zo'n project.

De praktijk is dat op het moment dat de beschikking er is, de initiatiefnemers beginnen met de uitvoering van het project. Daarbij horen zij zich te houden aan de voorwaarden die in de beschikking staan, maar tegelijkertijd is in dit geval ook al begonnen met het inrichten van een pand - dat was toch nodig - met meubels, computers en pennen en potloden. Dat proces is na het afkomen van de beschikking gestart, terwijl het langer duurde dan wenselijk was voor aan de voorwaarde van het hebben van een stichting die netjes was ingeschreven, werd voldaan. Daarover is ook gecommuniceerd met de man in kwestie. In september 2004 is er al op aangedrongen dat het nu toch wel een keertje zou moeten gebeuren. Ikzelf heb er ook nog eens op aangedrongen en er daarbij op gewezen dat in het bestuur goede mensen zouden moeten komen te zitten. Uiteindelijk is in september/oktober de naam van de voorzitter bekend geworden en vanaf dat moment is serieus gewerkt aan het oprichten van een stichting. Voor die tijd is

nog nooit een cent aan IT-atelier uitgekeerd, laten we dat helder hebben. IT-atelier heeft eerder geen middelen ontvangen van SNN om de simpele reden dat er geen officieel stichtingsbestuur was.

De heer HOLMAN: Maar op 14 mei 2004 is de stichting al opgericht. Ik heb de stukken voor mij liggen.

De heer SCHAAP: Het ging toen dus om een stichting in oprichting. Maar daar heeft het SNN geen zaken mee gedaan.

De heer HOLMAN: Ik heb hier een uittreksel van de Kamer van Koophandel, getekend en gestempeld door de notaris.

De heer SCHAAP: Dat stuk ken ik niet. Wie is dan de bestuurder?

De heer HOLMAN: De heer Koopal is voorzitter en de overige leden zijn de heren Roorda en Groen.

De heer SCHAAP: Dat is boeiend, maar met die stichting heeft het SNN geen zaken gedaan. Iedereen mag stichtingen oprichten.

De heer ZOMER: De heer Schaap weet net zo goed als ik dat een stichting hét middel is om zaken buiten verantwoording te houden. Voor een BV staan in het Burgerlijk Wetboek enorm veel regels, maar een stichting is een beetje een vrije vogel. Iedere goede man en iedere hufter kan een stichting oprichten.

De heer SCHAAP: Voorzitter. Ik weet niet wat ik met deze gegevens en deze kennis moet. Het SNN heeft met die stichting, of in elk geval met dat bestuur, geen zaken gedaan. Misschien is er wel een bestuurswisseling geweest waarbij de heer Koopal eruit is gegaan, dat weet ik allemaal niet. Maar uiteindelijk is pas zaken gedaan met het IT-atelier op het moment dat de stichting eind november/begin december is opgericht met de drie bestuursleden die wij allen kennen. Dat is de start geweest.

De heer LANGENKAMP: Ik vind dit een cruciaal punt en ik wil daar toch helderheid over hebben. De heer Schaap zei eerst dat het lang duurde voor er een bestuur was en dat hij ook druk heeft uitgeoefend, maar dat er al wel geld werd uitgegeven en even later zei hij dat dit niet gebeurde via de stichting.

De heer SCHAAP: Dat is een interessant punt en de heer Langenkamp mag van mij aannemen dat ik daar nog wel iets over ga zeggen. Maar wat van belang is om te weten is dat er op dat moment nog geen subsidiegelden ontvangen waren.

De heer LANGENKAMP: Maar was het op dat moment dan niet de verantwoordelijkheid van de gedeputeerde om te zeggen dat de weg die werd gevolgd, niet de goede was?

De heer SCHAAP: Nee, want als we de subsidieregels zo naar de letter gaan toepassen, komt er geen enkel project meer van de grond. Initiatiefnemers krijgen een beschikking en gaan vervolgens aan het werk. In dit geval was het vervelende dat de uitgaven heel snel gingen en dat het nog wel eventjes duurde voor de stichting er was. SNN doet ook geen zaken met individuen, maar uiteindelijk alleen maar met het bestuur van een stichting en dat bestuur is verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen een project. De verantwoordelijkheden moeten wel goed uit elkaar gehouden worden.

De heer LANGENKAMP: Uiteraard gaat het om die verantwoordelijkheden. Maar het gaat er ook om dat we achteraf, met de kennis die wij nu hebben, kunnen zien dat het verkeerd is gegaan. En is dat dan niet de reden om iets te verzinnen waardoor het in de toekomst anders gaat?

De heer SCHAAP: Ja, misschien wel.

De heer HOLMAN: Moet ik het nu zo zien dat de heer Koopal zich gedurende de zomer van 2004 manifesteert als de heer koopgraag zonder dat hij daarvoor een bevoegdheid of mandaat had?

De heer SCHAAP: Ik zeg het nog maar eens: als een beschikking is afgegeven start het project, want het is bekend dat er dan middelen komen en dus kunnen dingen worden aangeschaft. Dat kan. Alleen het punt van het bestuur hing nog. Daarom is er vanuit het SNN op aangedrongen nu eindelijk eens met een bestuur te komen. Uiteindelijk heeft de heer Koopal het zo weten te organiseren dat er een bestuur kwam, welk bestuur eind november/begin december formeel in functie is gekomen. Ik wil graag even naar die fase, want wat gebeurt er dan?

Als vanzelfsprekend gaat het bestuur dan eerst in gesprek met de directeur om te vragen hoever het allemaal is. Er waren al wat activiteiten en het bestuur had de indruk gekregen dat de start was gemaakt en dat nu verder moest worden gewerkt. Daarom heeft het bestuur het SNN gevraagd een voorschot uit te keren. Iedereen kon immers zien dat er uitgaven waren gedaan. Op zichzelf is het in de praktijk niet zo bijzonder dat dit voorschot is verstrekt, de omvang en de snelheid waarmee het is verstrekt worden nog bekeken. Op 2 december heeft het bestuur een voortgangsgesprek gehad met het SNN, waarin om dit voorschot is gevraagd omdat er liquiditeitsproblemen waren. Een voorschot van 20% is als alles normaal gaat ook niet bijzonder en is dus uitgekeerd en vanaf dat moment heeft het SNN stelselmatig gecontroleerd.

Het begint in feite op 1 oktober.

Op 1 oktober komt er een verzoek om een schriftelijke rapportage over het eerste kwartaal. Er is dan nog geen bestuur en omdat er nog geen bestuur is, verzoekt het IT-atelier om twee maanden uitstel. Dat uitstel is verleend.

Op 2 december vindt een voortgangsgesprek plaats met het inmiddels aangetreden stichtingsbestuur en dan wordt opnieuw aangedrongen op de voortgangsrapportage: het SNN wil inzicht hebben in de financiële situatie.

Op 3 december wordt het voorschot van 20%, dus ruim € 1,1 miljoen overgemaakt aan het bestuur van de stichting. Er was inmiddels een bestuur onder voorzitterschap van de heer Boertjens aangetreden en dat bestuur ontvangt de subsidie.

Op 17 december wordt nogmaals schriftelijk aangedrongen op een spoedige beantwoording van de resterende vragen en op de financiële verantwoording. Ook werd toen nogmaals gevraagd om een rapportage over het tweede kwartaal.

Op 4 februari wordt zelfs een ultimatum gesteld aan het stichtingsbestuur, want dat is op dat moment aanspreekbaar en op 12 februari moet de zaak rond zijn.

De heer KUIPER: Ik ben geïnteresseerd in het volgende. Onze statenfractie heeft ook zitting in het AB-SNN en dat biedt ons een mogelijkheid tot toetsing. Die toetsing is altijd heel lastig. Wij hebben een beoordeling van dossiers en een overzicht van wat in de bestuurscommissies wordt besproken en wij vertrouwen dan op wat door het DB als verantwoordelijkheid is genomen en wat ons ter informatie wordt gegeven. Op het moment dat wij constateren dat in het stichtingsbestuur dezelfde persoon zit die ook met de uitvoering van het project is belast, zijn wij bang voor een vermenging van functies. Overheidsorganen proberen altijd heel zorgvuldig "dubbele petten" te voorkomen en had daarom toen niet moeten worden gezegd dat het niet geoorloofd was dat in het stichtingsbestuur dezelfde persoon zat die ook verantwoordelijk was voor de uitvoering?

De heer SCHAAP: De heer Kuiper doelt op het feit dat de heer Boertjens voorzitter was van de stichting....

De heer KUIPER: Het gaat mij niet om de heer Boertjens, ik doel op de heer Koopal. De heer Koopal was...

De heer SCHAAP: Het was voor het SNN onbespreekbaar op die manier zaken te doen. Je kunt niet directeur zijn van het IT-atelier en tegelijkertijd lid van het stichtingsbestuur.

De heer KUIPER: Begrijp ik goed dat de voorwaarde is gesteld dat de heer Koopal geen lid van het stichtingsbestuur mocht zijn?

De heer SCHAAP: Ik weet niet of dat zo in een gesprek is gezegd, maar het is uitgesloten dat iemand voorzitter is van zijn eigen directeurschap. Dat kan niet. Als dat al heeft gespeeld tussen de uitvoeringsorganisatie en het stichtingsbestuur dan kan er maar een reactie zijn geweest, namelijk dat dit niet kan. Daarom is ook nooit zaken gedaan door het SNN met IT-atelier totdat de heer Boertjens aantrad als voorzitter van het bestuur. Dat kan ook wel een van de redenen zijn geweest waarom het allemaal zo traag ging.

De heer VEENSTRA: Ik begrijp goed dat in de periode juli 2004 tot december 2004, terwijl er nog geen formeel bestuur was, de directie volop geld uitgaf en er allerlei vorderingen werden opgebouwd, terwijl er geen inkomsten waren. Waarschijnlijk kon dit geld worden uitgegeven op basis van een papieren beschikking van het SNN. Wat mij nu fascineert is het ene feit dat er een bestuur wordt gevormd waarvoor mensen worden gezocht en dat de vorming van het bestuur voldoende is om 20% van het bedrag van € 5,5 miljoen over te maken, terwijl pas daarna tot in februari 2005, allerlei ultimatus worden gesteld.

De heer SCHAAP: Ook dit moet in hetzelfde proces worden gezien. Er is een project dat door iedereen kansrijk wordt geacht en waar een grote Kompas-subsidie mee gemoeid is. De beschikking komt in juli en daarna gaan de initiatiefnemers aan de slag. Dat is op zichzelf heel normaal. Het is ook de bedoeling dat zodra de beschikking is afgegeven, aan de slag wordt gegaan. Wat een lastig punt is geworden, is dat het SNN in dit geval niet het goede aanspreekpunt had, namelijk een stichtingsbestuur, en dus ook geen geld overmaakte aan IT-atelier, terwijl de directeur ondertussen wel met zijn activiteiten was begonnen.

De heer BAAS: Ging er in die periode bij het SNN dan geen rood lampje branden? Er was een directeur, die zonder dat er een voorzitter was, al geld ging uitgeven en dus was er geen controle op zijn activiteiten, er was geen stichtingsbestuur, geen aanspreekpunt en het duurde maar en duurde maar, veel langer dan het eigenlijk had moeten duren. Ging er geen lampje branden in de zin van: laten wij eerst nog maar eens goed kijken voor we de doos met geld openmaken?

De heer SCHAAP: Kijk, ook hier moeten de verantwoordelijkheden weer even gescheiden worden. Op 1 oktober heeft het SNN schriftelijk verzocht om een rapportage over het eerste kwartaal. Dat was ook logisch, want er was in de zomer gestart. Maar op 1 oktober wil het SNN al weten wat er gebeurd is. De reactie is dan iets van: we zijn hard aan het werk en we zijn hard bezig met het oprichten van een onafhankelijke stichting, kunnen we nog twee maanden uitstel krijgen, dan hebben we de zaak voor elkaar. In die twee maanden wordt inderdaad dat stichtingsbestuur opgericht. Dat stichtingsbestuur gaat zich verdiepen in hoe het project in elkaar zit, hoe de gang van zaken is en hoe het allemaal loopt. Dat is ook de verantwoordelijkheid van dat stichtingsbestuur. Dat stichtingsbestuur stapt naar het SNN met de mededeling dat aan de belangrijkste voorwaarde is voldaan, omdat er een onafhankelijk stichtingsbestuur is en dat het nu de gebruikelijke bevoorschotting wil ontvangen. Op dat moment was er ook bij het stichtingsbestuur waarschijnlijk nog niet het beeld dat het aan de inkomstenkant van het project heel slecht ging.

De heer LANGENKAMP: Dat laatste is toch wel cruciaal. Er was al geld uitgegeven en ...

De heer SCHAAP: Als die bevoorschotting niet had plaatsgevonden, zouden wij hier naar mijn stellige overtuiging ook een discussie hebben gekregen, omdat het project op dat moment onmiddellijk failliet zou zijn gegaan.

De heer LANGENKAMP: Ja, en dan was misschien voorkomen dat er, zoals nu in de krant staat, er nog veel meer miljoenen weg zijn.

De heer SCHAAP: Dat staat in de krant.

De heer LANGENKAMP: Als het stichtingsbestuur op 2 of 3 december zegt dat aan de voorwaarden is voldaan en dat er nu geld kan komen, dan had het bestuur op dat moment de verantwoording om te kijken naar wat er in het verleden was gebeurd. Waarschijnlijk zegt de heer Schaap zo meteen dat de voorzitter van het bestuur twee maanden later al op non actief is gesteld en daarom lijkt het mij stug dat het stichtingsbestuur op 2 december dacht dat het allemaal hosanna zou zijn.

De heer SCHAAP: De heer Langenkamp redeneert met de kennis van nu.

De heer LANGENKAMP: Dat klopt.

De heer SCHAAP: En dat is altijd heel gemakkelijk.

De heer LANGENKAMP: Ik probeer iets te zoeken waardoor we dit in de toekomst kunnen voorkomen.

De heer SCHAAP: De normale gang van zaken is dat op het moment dat een project start en is voldaan aan de formele voorwaarden, een bevoorschotting van 20% plaatsvindt, want anders kán er niet gestart worden. Het is een kip-en-ei-discussie. Dus het stichtingsbestuur heeft terecht bij het SNN aangeklopt. Het wilde nota's betalen van in de opstartfase gedane uitgaven.

De heer HOLMAN: Ik snap wat de heer Schaap uitlegt, want in een normale procedure zal het zo gaan. Alleen, de vraag is hier of de alarmbellen niet hadden moeten gaan rinkelen. Het komt er in feite op neer dat er geld is gegeven op basis van de blauwe ogen van een paar bestuursleden, terwijl al een paar maal om een rapportage was gevraagd die er maar niet kwam. Het simpele feit dat de bestuursleden van de stichting in no time weer aftraden, omdat zij het echt niet meer zagen zitten, geeft al aan dat er toen reeds zicht op was dat er iets aan de hand was waarbij grote vraagtekens moesten worden gezet.

De heer SCHAAP: En daarom hebben het SNN en ikzelf ook druk uitgeoefend om zo snel mogelijk met een goed bestuur te komen. Het was ook nodig dat het bestuur er kwam, want het bestuur is verantwoordelijk voor de projectorganisatie. En het SNN heeft op verschillende momenten - ik heb ze zojuist genoemd - aangedrongen op gegevens.

De heer HOLMAN: Maar als die er dan niet komen, is het dan niet een beetje naïef om wel € 1,2 miljoen over te maken?

De heer SCHAAP: Dan nog is het zo dat wanneer aan de laatste formele voorwaarde is voldaan - en die voorwaarde was de vorming van een bestuur - het bestuur terecht bij het SNN mag aankloppen voor de bevoorschotting omdat anders het project niet gestart kan worden. Hoe je het ook wendt of keert: het SNN heeft bij herhaling om die gegevens gevraagd, maar er moest een bestuur komen want anders was het project meteen failliet gegaan en dan hadden we - ik zeg het nogmaals - hier ook een discussie gekregen.

De heer BAAS: Ik denk dat het bestuur op dat moment formeel het volste recht had om het voorschot van 20% te vragen, daar twijfel ik niet aan. Mijn vraag is alleen of het bestuur, toen het om die bevoorschotting vroeg, nog niet in de gaten had dat het eigenlijk al het storten van een bedrag in een bodemloze put was.

De heer SCHAAP: Dat weet ik niet. Dat moeten we dan aan het bestuur vragen en dat zullen we aan het bestuur vragen.

De heer VEENSTRA: Volgens mij raken we nu aan de kern van het dossier. Op grond van formele beschikingsvereisten is in december gewoon betaald. Er was op dat moment een bestuur, maar er was niet naar de werkelijkheid van het daaraan voorafgaande halfjaar gekeken en er was niet op gelet of de gemaakte kosten ook werkelijk subsidiabele uitgaven betroffen. Dat is volgens mij de kern.

De heer SCHAAP: Ja en dan nog denk ik dat als wordt teruggekeken over die periode, gewoon geconstateerd moet worden dat het bestuur, dat ook steeds om die gegevens vroeg, uiteindelijk tot de conclusie is gekomen dat het geen goed project was, dit vervolgens meldde aan het SNN waarna de heer Koopal de laan uit ging. Vanaf dat moment ontstaat er weer een fase, namelijk hoe nu verder.

De heer LANGENKAMP: Ik wil nog een ding vragen voordat de heer Schaap naar de volgende fase gaat.

Hij zei net heel terecht, in antwoord op mijn vraag, dat hij dit het bestuur zou vragen. Is die vraag ook onderdeel van het verificatieonderzoek dat het SNN gaat doen?

De heer SCHAAP: Ik wil graag mijn betoog in de goede volgorde houden en niet van de hak op de tak springen. Het verificatieonderzoek komt zeker nog aan de orde en daarbij zal ik ook ingaan op de vragen van de heer Langenkamp en anderen.

De heer DE HAAS: Ik wil nog even een eindje terug.

Er was geen stichtingsbestuur en dus werd niet voldaan aan de voorwaarden voor subsidiëring. Vervolgens was voor derden de heer Koopal de aanspreekbare persoon.

Op enig moment is dus een stichtingsbestuur verzocht aan te treden. Op wiens instigatie zijn die bestuursleden aangezocht?

De heer SCHAAP: Ook hierin heeft de provincie geen enkele formele rol gehad.

De heer DE HAAS: Maar de vraag blijft natuurlijk wie het gedaan heeft. Ik heb het donkerbruine vermoeden dat het mensen zijn die zijn aangezocht door de heer Koopal, want die was ook het aanspreekpunt naar alle anderen toe. Op 17 februari is niet alleen de heer Koopal op non-actief gezet, maar tevens een aantal van zijn partners.

De heer SCHAAP: De normale gang van zaken is dat de initiatiefnemers ervoor te zorgen hebben dat er een onafhankelijk stichtingsbestuur komt. Zo simpel zit het in elkaar.

De heer DE HAAS: Maar dat is niet gebeurd.

De heer SCHAAP: Dat is uiteindelijk wel gebeurd, er is een stichtingsbestuur gekomen.

De heer DE HAAS: Uiteindelijk wel, maar toch een stadium te laat, denk ik.

De heer SCHAAP: Volgens mij hebben we die passage een half uur geleden al met elkaar besproken.

De heer HOLMAN: De vraag die mij nog interesseert is naar wie de beschikking dan gestuurd is. Op 9 juli heeft het SNN een beschikking gestuurd en volgens de een was er toen wel en volgens de ander was er toen nog geen formeel bestuur, maar wie heeft die beschikking dan ontvangen?

De heer SCHAAP: Ik moet het nakijken, maar ik ga ervan uit dat de beschikking is toegezonden aan de initiatiefnemers. Dat lijkt mij nogal voor de hand te liggen. Maar in die beschikking stond wel de voor-

waarde dat een onafhankelijke stichting opgericht diende te worden, omdat het SNN in dit geval niet rechtstreeks zaken kon doen met Atos Origin of met Ernst & Young.

Het bestuur krijgt dus uiteindelijk in januari 2005 inzicht in de gang van zaken, de directeur wordt vervolgens op 10 februari op non actief gezet, de betalingen worden onmiddellijk stopgezet en daarna is er geen euro van het SNN meer in de richting van Atos Origin gegaan.

Vervolgens breekt dan de fase aan, waarover ik de commissie in een besloten vergadering al eens heb geïnformeerd en wat ik toen heb gezegd, kan ik nu gewoon in het openbaar zeggen. Vanaf het moment dat het bestuur besloot even met het project te stoppen, waren er twee opties. De ene optie was een doorstart en de tweede optie was helemaal stoppen en zaak afwikkelen. Uiteindelijk heeft het bestuur in het voorjaar voor de tweede optie gekozen. De staten hebben van mij al eens eerder gehoord dat mijn houding in dit proces is geweest "nee, tenzij" en uiteindelijk is het ook zo gegaan.

Toen brak de fase aan waarin alles moest worden afgewikkeld. Ik heb al eens uitgelegd dat er sprake was van een zekere belangentegenstelling tussen bestuur en initiatiefnemers, dat er ook nog andere schuldeisers waren en dat een faillissement in een te vroeg stadium voorkomen moest worden omdat zoiets voor een heleboel partijen nadelig zou kunnen zijn.

Het bestuur heeft zich zeer ingespannen om op een heel nette wijze de zaak af te ronden. Voor de zomer heb ik over de gang van zaken met de voorzitter van het bestuur hierover gesproken en daarover heb ik de commissie geïnformeerd. De gedachte van het bestuur was dat het er voor de vakantie wel uit zou komen. Er zou door het bestuur een afspraak worden gemaakt met Atos Origin en vervolgens zou dan met de schuldeisers wel een deal kunnen worden gemaakt; het verhaal is bekend. In de vakantieperiode bleek dat dit niet lukte. De beide partijen hadden elkaar aardig in de houdgreep. Daarop heb ik begin september, nadat een stukje van hem in de krant was verschenen, de heer Boertjens onmiddellijk gevraagd mij de stand van zaken uit te leggen. Die uitleg heb ik gekregen en mijn conclusie was dat het bestuur nog even ver was als voor de zomer en daarop heb ik staande dat gesprek de heer Engelsman gevraagd even aan te schuiven en hem dringend verzocht om als SNN te starten met een verificatieonderzoek, het bestuur aan te schrijven enzovoorts, enzovoorts. Dat verificatieonderzoek is een paar dagen daarna ook gestart. Het gaat alleen niet om een gewoon verificatieonderzoek door de accountant van het SNN, want zo'n onderzoek vindt plaats bij alle Kompas-projecten die afgerond worden, maar om een onderzoek terwijl een project nog niet eens halverwege is en, zo heb ik mij laten vertellen, dat in dit stadium nog nooit is voorgekomen en waarbij ook een advocaat is betrokken. Het onderzoek moet dus niet beperkt blijven tot een verificatie van de cijfers, er moet ook gekeken worden of bepaalde partijen eventueel nog aansprakelijk zijn te stellen. Ondanks dat ik geen formele rol had, heb ik hierom wel gevraagd. Ik had het immers ook over kunnen laten aan de uitvoeringsorganisatie en de besluitvormende organen van het SNN.

Het verificatieonderzoek loopt en omvat meer dan alleen optellen en aftrekken. Inmiddels is de administratie boven tafel, wordt geen geld meer gestoken in IT-atelier en ook berichten in de krant dat er mogelijk nog het een en ander aan miljoenen op de plank lag, mogen niet vertaald worden met dat wij vanuit het SNN nog allerlei claims aan de broek kunnen krijgen. De nota's die er nu nog liggen, zijn geen verantwoordelijkheid van het SNN, maar in eerste instantie een verantwoordelijkheid van het bestuur. Ook op dit punt moet de scheiding van verantwoordelijkheden goed in de gaten worden gehouden.

De heer KLOOS: Ik snap dat het een moeilijk dossier is. Het SNN heeft geld beschikbaar gesteld en wij hebben een controlerende rol. Ook in het verleden zijn voor bepaalde projecten subsidies gegeven. Is er nog een kans dat de gelden voor dit Drentse project, alsnog door de provincie aan het SNN en Brussel moeten worden terugbetaald?

De heer SCHAAP: Ik geloof dat ik deze vraag niet helemaal begrijp, maar dat zal wel aan mij liggen. Misschien dat het wat duidelijker wordt als de heer Kloos zijn vraag wat korter formuleert.

De heer KLOOS: De gedeputeerde kan er wel wat onhandig mee omgaan, maar in een eerder stadium heb ik in een brief aangegeven dat er geheime projecten waren ten bedrage van € 9 miljoen, waarvan

Brussel uiteindelijk heeft gezegd dat het daarvoor beschikbaar gestelde geld teruggestort moet worden. Daar zijn vragen over gesteld en...

De heer SCHAAP: Daarover kan ik heel kort zijn: geheime projecten ken ik niet.

De heer KLOOS: Maar in ieder geval heeft Brussel laten weten dat het beschikbaar gestelde geld teruggestort moest worden omdat het onterecht was verstrekt. Als de gelden voor het IT-atelier ook onterecht zijn verstrekt, krijgt de provincie misschien ook van Brussel nog een claim.

De heer SCHAAP: Ik heb sterk de indruk dat die situatie zich hier niet zal gaan voordoen. Het zal eerder andersom zijn, namelijk dat uit het verificatieonderzoek blijkt dat uitgaven zijn gedaan die niet subsidieabel waren. En dan ligt er zelfs nog een claim van het SNN bij het bestuur van de stichting. Ik krijg net op een briefje de mededeling aangereikt dat de beschikking is gegaan naar de stichting in oprichting en ten name van de heer Karel Groen is gesteld.

De heer KUIPER: De beschikking ging dan wel naar de heer Groen, maar op dat moment zat ook de heer Koopal in het stichtingsbestuur.

De heer SCHAAP: Daar zal ook wel flink over gesteggeld zijn, want de heer Koopal moest eruit en er moest een andere in. Pas toen dat was gebeurd, is er ook in financiële zin zaken gedaan met de stichting, want de initiatiefnemers hadden eerder niet voldaan aan de formele voorwaarde in de beschikking dat er een onafhankelijk stichtingsbestuur diende te zijn.

De heer KUIPER: Maar toch wordt de beschikking afgegeven.

De heer SCHAAP: De beschikking moet toch ergens naar toegestuurd worden?

Voorzitter. Er heeft geen antecedentenonderzoek plaatsgevonden. Als je met partijen in zee gaat waarbij de commercieel directeur van Atos Origin gedetacheerd wordt bij het IT-atelier dan moet Atos Origin antecedentenonderzoek plegen en niet het SNN.

Voorzitter. Ik ben het ook met die sprekers eens die hebben opgemerkt dat het op zichzelf een goed plan was en dat het buitengewoon spijtig is, met name voor de zuidoosthoek van Drenthe, dat het plan niet tot het gewenste resultaat heeft geleid. Wij moeten ons ook realiseren - en dat is toch opmerking die ik, gelukkig, ook van de zijde van de staten heb gehoord - dat als SNN voor € 110 miljoen per jaar aan beschikkingen uitgeeft voor honderden projecten, er zeker in de hoek van buitengewoon innovatieve projecten wel eens iets hartstikke mis kan gaan. Dat is nu gebeurd en in dit geval gold mijn inziens zeker het "Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald". Die houding heb ik eerder al verwoord met het begrip "nee, tenzij".

Voorzitter. Volgens mij heb ik alle vragen beantwoord.

De heer SLUITER: In het begin van zijn betoog zei de heer Schaap dat hij later nog even zou terugkomen op het punt van de bestuurlijke verantwoordelijkheid en hoe wij ons ten opzichte van elkaar en het SNN daarnaast verhouden.

De heer SCHAAP: Ik heb geprobeerd uiteen te zetten hoe strikt formeel de verantwoordelijkheden liggen. Ik begrijp het punt van de heer Sluiter heel goed, omdat wij hier uiteindelijk te maken hebben met een gemeenschappelijke regeling. In een gemeenschappelijke regeling is het elkaar aanspreken, zeg maar de controlerende functie en de uitvoerende functie, over het algemeen wat lastig, want misschien is strikt formeel het algemeen bestuur wel de eindverantwoordelijke. In een samenwerkingsverband als het SNN en in samenwerkingsverbanden tussen tal van gemeenten is dit per definitie een lastig thema. Ik weet wel een oplossing - het is de oplossing waar de heer Sluiter ooit eens mee gekomen is - maar die wil ik voorlopig nog even niet volgen.

De heer HOLMAN: Voorzitter. Zoudt u de vergadering vijf minuten willen schorsen?

De VOORZITTER: O zeker.
Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 11.42 tot 11.52 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben de afgelopen anderhalf uur uitvoerig stilge staan bij het onderwerp IT-atelier. Er zijn vragen gesteld en er zijn antwoorden gekomen, maar eigenlijk resteren er op dit moment nog heel wat vragen. De beantwoording van het college was heel compleet, maar in dat antwoord zaten heel wat elementen die nieuwe vragen oproepen.

De eerste vraag is dan wat nu precies de status is van een gemeenschappelijke regeling en hoe die status zich verhoudt met waar de staten op dit moment mee bezig zijn.

De cruciale fase ligt in de tweede helft van 2004. In juli 2004 wordt een beschikking afgegeven en vervolgens wordt in december 2004 geld overgemaakt, alleen omdat er toen een stichtingsbestuur was, een bestuur waarvan de samenstelling afweek van het stichtingsbestuur in oprichting, dat de beschikking ontving.

Kortom, wat ons betreft is het beeld nog niet compleet en daarom kunnen wij op dit moment moeilijk tot een slotsom komen.

In de eerste termijn hebben wij aangegeven op 1 december graag te willen beschikken over het verificatieonderzoek en dat verzoek houden wij staande. Het juridische aspect en de rol van de advocaat spelen daarin een heel belangrijke rol. In december, als het beeld ook op schrift compleet is, zullen wij ongetwijfeld op deze zaak terugkomen.

Het lijkt een beetje op vooruitschuiven, maar het lijkt mij verstandig geen overhaaste conclusies te trekken maar nog twee maanden te wachten, omdat dan het onderzoek, dat naar onze mening wel heel compleet moet zijn, zal zijn afgerond. De vele vragen die de beantwoording van vandaag hebben opgeroepen, moeten dan beantwoord kunnen worden.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben kennisgenomen van het antwoord van de gedeputeerde. Wij wachten nu het verificatierapport af en wij hopen dat dit rapport een antwoord geeft op alle vragen. Daarvoor moet niet alleen naar de rechtmatigheid worden gekeken, maar moet in verband met de financiële en juridische verantwoordelijkheid vooral duidelijk worden gemaakt wie wanneer wat heeft beslist.

Zoals het er nu naar uitziet, zal het onderzoek zich vooral op twee punten toespitsen: waren er in december 2004 al niet signalen dat het allemaal niet goed zat en wat was de rol van Atos Origin en de manager de heer Koopal, die namens dat bedrijf was gedetacheerd.

Wij vinden dat de verantwoordelijken keihard aangepakt moeten worden en dat geprobeerd moet worden uit te zoeken of er een juridische grond is geld te verhalen op degenen die voor de gang van zaken verantwoordelijk zijn.

De heer DOHLE: Mijnheer de voorzitter. De indruk bestaat dat wanneer wij hier de criteria voor het SNN en Kompas-subsidies gaan aanscherpen, er een subsidiehuis ontstaat waar niemand meer in of uit kan. Dat is toch een dilemma.

Aan de andere kant, het verhaal zo beluisterend, kan ik mij toch voorstellen dat wij in de toekomst pas subsidiebeschikkingen afgeven wanneer de aanvrager aan alle formele voorwaarden heeft voldaan. Zou dat in dit geval zijn gebeurd dan was er ook een bestuur geweest.

Het tweede punt dat ik uit het betoog van de gedeputeerde haal is dat niet duidelijk is wie wie controleert voordat tot het verstrekken van een subsidie wordt overgegaan. Het feit dat het om grote bedragen gaat,

is een reden om extra zorgvuldig te zijn en ik kan mij dan ook voorstellen dat bij bedragen boven een bepaald niveau het SNN zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en antecedenten van mensen die op sleutelposities zitten, natrekt. Ook dat zou tot een vaste regel kunnen worden gemaakt.

De gedeputeerde zegt terecht dat het om behoorlijk aansprekende partners ging en dat is ook zo. Het ging om organisaties van naam en faam, maar aan de andere kant zie ik op dit moment niet - maar dat kan best aan mijn te korte blik liggen - waar dan die naam en faam worden omgezet in een kritische houding van die organisaties, want ze treden eigenlijk nergens echt op.

Dan is er nog het probleem dat door de heer Sluiter is genoemd - anderen hebben er ook over gesproken, maar bij de heer Sluiter is het zo leuk, vanwege de landsdeel-gedachte - namelijk het probleem dat niet duidelijk is tegen wie we praten: is dat de SNN-bestuurder of onze Drentse gedeputeerde. Ik kreeg even de indruk dat de Drentse gedeputeerde het verificatieonderzoek van het SNN heeft opgestart. Dit geeft al aan dat de verantwoordelijkheid in zo'n gemeenschappelijke regeling verrekt lastig ligt en misschien moeten we daar ook wel gewoon mee leren leven. Niet elk probleem vraagt meteen om een oplossing.

Het beeld dat er zo tussendoor sijpelt is dat van de manager die "bouw en koop alles" roept en vervolgens zelf het initiatief opblaast.

Ik heb toch de indruk dat dit een wat te snelle conclusie is waar wij ook niet meteen op door moeten gaan, want dan zijn we te gauw klaar met de verantwoordelijkheden. Ik denk dat het goed is - andere partijen hebben het ook al gezegd - op korte termijn te bekijken wat er daadwerkelijk is gebeurd en dan ben ik met de PvdA van mening dat het feit dat om een tussenrapportage is gevraagd en dat die er uiteindelijk niet komt, maar dat het SNN desondanks besluit om € 1,2 miljoen over te maken aan het initiatief, een cruciaal moment is. In die afweging zit enige zwakte en het lijkt mij van belang te horen hoe die procedure gewoonlijk verloopt.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. In eerste termijn heb ik al gezegd dat wij het verificatierapport moeten afwachten en heb ik ook aangegeven dat er niet nog meer regels bij moeten komen, want dan timmeren wel alles dicht en wordt er geen enkele subsidie meer aangevraagd. Dat mag nooit de bedoeling zijn. Wel moeten er misschien andere regels komen, maar daarvoor moeten dan bestaande regels verdwijnen.

Wij wachten het verificatierapport af, maar wij behouden ons wel degelijk het recht voor om als dat rapport veel vragen oproept, te pleiten voor een vervolgonderzoek, extern of via de Rekenkamer. De heer Schaap heeft niet gereageerd op de suggestie van de heer Dohle om de Rekenkamer hier eens extra naar te laten kijken. Ik neem aan dat het logisch is dat dit gebeurt, maar ik hoor het toch nog graag.

In een interruptie heb ik gevraagd naar de rol van de advocaat. De heer Schaap zei toen daarop terug te zullen komen, maar ik heb het, eerlijk gezegd, nog niet goed begrepen. Naar mijn idee gaat de advocaat uitzoeken wat van wie is terug te vorderen, maar de gedeputeerde zei dat het eigenlijk uitgesloten is dat er nu nog claims worden gelegd op het resterende geld van het oorspronkelijk bedrag van € 5,5 miljoen. Dat heb ik de heer Gerritsen gisteren in de vergadering en vanochtend via de radio niet horen zeggen. Hij zegt dat het niet is uit te sluiten dat bij een faillissement toch nog een claim wordt gelegd op de rest van de € 5,5 miljoen. Hoe zit het nu? Als die claims nog mogelijk zijn, lijkt het mij goed de zaak dicht te timmeren.

Uit berichten in de krant en uit de gegevens uit het ons toegestuurde pakket blijkt dat Atos Origin ongeveer € 600.000,- aan vorderingen uit heeft staan, terwijl het project was toch was bedoeld om allerlei kleine projectjes van de grond te krijgen. Hoe kan het dan dat Atos Origin nog € 600.000,- wil ontvangen? De provincie heeft Atos Origin doorgeleid naar het subsidietraject van het SNN en hoe kan het dan in vredesnaam dat Atos Origin er nog € 600.000,- aan verdient? Had bij het verlenen van het voorschot niet moeten worden gezegd dat het geld bedoeld was voor de opstart van allerlei kleine projecten? Hoe kan dan € 600.000,- naar een van de initiatiefnemers gaan? Ik snap daar niet veel van. Had, toen het voorschot werd verstrekt, niet een of andere toetsing moeten plaatsvinden, niet alleen door de bestuurscommissie maar ook door gedeputeerde staten? Dat de helft van het voorschot naar een van de initiatiefnemers is gegaan, vinden wij heel erg vreemd.

Voorzitter. Veel van mijn vragen zijn al door de heren Veenstra en Dohle gesteld. Het kernpunt is het schemergebied: er wordt geld gebruikt dat er eigenlijk nog niet is. Moet er op de een of andere manier niet iets veranderen waardoor wij beter de vinger aan de pols kunnen houden?

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een opmerking van erkentelijkheid in de richting van de gedeputeerde. Ik vind dat hij in eerste termijn een uitstekende schets heeft gegeven van de situatie. Hij was helder en duidelijk en heeft niet geprobeerd in verzachtende termen te spreken.

Desalniettemin blijven er voor ons nog wel een paar punten over. Het eerste punt is hoe het nu zit met de politieke verantwoordelijkheid als het gaat om een gemeenschappelijke regeling. De heer Dohle zegt dat daarvoor misschien nu nog geen oplossing is en dat dit ook niet hoeft en ik ben geneigd dit standpunt te delen. Ik zou namelijk ook niet precies weten hoe dit zou moeten worden opgelost.

Er is een beschikking gegaan naar een stichting, waarvan niet duidelijk is of die al wel bestond. De beschikking ging naar de heer Groen, maar de heer Koopal was voorzitter en dat mocht eigenlijk niet. Was die stichting daarmee wel een wettige rechtspersoon? Aan wie is die beschikking nu eigenlijk gestuurd? Er is geld overgemaakt naar een stichting die helemaal nog niet wist - dat is in ieder geval het meest waarschijnlijk - hoe de zaak er financieel voor stond. Er was helemaal nog geen rapportage geweest. Moeten wij in dit geval spreken van naïveteit of zijn de formele regels zo?

Ik denk dat het antwoord op deze vragen moet komen uit het verificatieonderzoek dat gaande is en waarvan wij hopen dat het voortvarend en grondig wordt gedaan. Wij wachten echt met grote interesse op de uitkomsten van dat onderzoek en wij hopen dat het echt binnen de termijn van twee maanden is afgerond.

De heer SLUITER: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat het goed is te beginnen met woorden van waardering in de richting van de heer Schaap. Hij heeft de vragen zeer uitvoerig beantwoord en is, zeker in relatie tot zijn verantwoordelijkheid als gedeputeerde in de provinciale staten van Drenthe, zeer ruimhartig geweest.

Wat ons op dit moment te doen staat, is de nadere rapportage afwachten. Wij hopen dat die rapportage ons een goed inzicht geeft in de chronologie van de gebeurtenissen, in het totaal van de schade, in hoe de verantwoordelijkheden in het hele proces lagen en hoe daarmee is omgegaan en hoe het zit met claims en verhaalbaarheid van allerlei bedragen.

Voorzitter. Vandaag is ook duidelijk geworden dat als alles goed gaat een gemeenschappelijke regeling of een samenwerkingsvorm als het SNN een prima instrument is om een aantal dingen gezamenlijk te doen. Maar als het misgaat, dan ontstaat er onduidelijkheid over de politieke en bestuurlijke aansprakelijkheid. We komen er dan niet goed uit en de heer Dohle twijfelt er zelfs aan of er wel een oplossing is. Dat is toch wel een belangrijk punt om even te markeren, want als dat verificatierapport er straks ligt dan is het goed van tevoren te hebben nagedacht over hoe wij dat rapport gaan bespreken: wie spreken wij aan en wie houden wij verantwoordelijk? Hoe behandelen wij het hier, hoe wordt het in het SNN behandeld en is dat zodanig met elkaar te matchen dat er op de een of andere manier een samenhangende werkelijkheid ontstaat? Over de procesgang van die rapportage moet nagedacht worden voor we ons er op storten.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Na het verhaal van de heer Schaap zijn enkele dingen duidelijk geworden en daarvoor zijn wij hem erkentelijk, maar er blijft nog een fors aantal vragen over.

De heer Veenstra heeft gezegd dat wij nu moeten afwachten wat er verder op ons afkomt en ik denk dat hij gelijk heeft. De rapportage die onderweg is, zien wij met belangstelling tegemoet. Het is interessant te vernemen wat de rol van de Rabobank en Ernst & Young is geweest net als hoe het nu zit met de rol van Atos Origin en de vordering van € 600.000,--.

Ik heb vernomen dat de gemeente Emmen in juni al bedragen heeft uitgetrokken - ik meen bedragen van € 7.000,-- en € 11.000,-- - om ondernemers die in de perikelen zijn geraakt tegemoet te komen. Ik wil ook even stilstaan bij de gedupeerden van een veldslag als deze. Ik vraag mij af of er op enig moment een mogelijkheid is om voor mensen of onderneminkjes die ernstig in de perikelen zijn geraakt, iets te doen. Ik weet niet of het formeel allemaal kan, maar nu het bedrag van € 5,5 miljoen nog niet op

is, zou het mij een lief ding waard zijn wanneer de gedupeerden op de een of andere wijze tegemoet werden gekomen.

De heer C.D. DE JONG: Mijnheer de voorzitter. Er is al veel gezegd en ook de kwaliteit van de beantwoording liet in principe niet veel te wensen over. Het probleem is wel dat alle informatie weer nieuwe vragen oproept, maar ik heb het idee dat die in de toekomst allemaal nog wel weer aan de orde komen. Het viel mij op dat de gedeputeerde, zij het in de marge, aangaf dat er een politieke afweging wordt gemaakt op het moment dat initiatieven bij het college binnenkomen, dus niet een direct inhoudelijke afweging maar een politieke afweging. Dat is interessant, want ik heb nu de indruk dat op grond van politieke afwegingen wat al te gemakkelijk het licht op groen is gezet. Natuurlijk, Zuidoost-Drenthe kan werkgelegenheid gebruiken en natuurlijk wil elke stad dé IT-stad van de wereld worden - mooie visioenen van geweldige werkgelegenheid voor hoog opgeleiden en een geweldige stimulans voor het onderwijs - maar op het moment dat het licht op groen werd gezet, was eigenlijk al bekend dat de hele IT-sector eigenlijk nergens zorgde voor een dergelijke spin off.

De heer VEENSTRA: Die geluiden hebben wij niet van de heer De Jong gehoord op het moment dat het IT-atelier werd aangekondigd.

De heer C.D. DE JONG: Kijk, wat ik ervan vind, is wat ik ervan vind.

De heer VEENSTRA: Ik wil hiermee maar zeggen dat achteraf praten altijd gemakkelijker is.

De heer C.D. DE JONG: Ja, maar er wordt soms ook vooraf te weinig gepraat en dat is ook te gemakkelijk.

De heer VEENSTRA: Maar dat had de heer De Jong dus wel kunnen doen toen het IT-atelier werd aangekondigd.

De heer C.D. DE JONG: Dat ben ik met de heer Veenstra eens. Maar dat geldt ook voor anderen. Ik ben ook van mening dat statenleden niet voor hun verantwoordelijkheden moeten weglopen en hun controlerende taak moeten uitvoeren. Als daarin hiaten voorkomen, hebben wij die met elkaar te repareren. Maar het gaat niet alleen om hiaten in de controle, het gaat ook om politieke afwegingen in dit huis. Mijn punt is dat te gemakkelijk een politieke afweging is gemaakt, terwijl iedereen eigenlijk op zijn klompen kon aanvoelen dat het ging om iets dat niet levensvatbaar zou zijn.

De heer VEENSTRA: Dat ben ik niet met de heer De Jong eens, maar dat hadden we wel graag dan ook toen van hem gehoord. Als de heer De Jong van mening is dat wij nooit met IT-atelier hadden moeten beginnen dan was de periode maart/april 2004 de tijd geweest om daarop te wijzen.

De heer C.D. DE JONG: Als ik de heer Veenstra dat zo hoor formuleren dan is dat ook achteraf praten. Hij had mij toen ook uit kunnen dagen hierover duidelijker te zijn.

De heer DOHLE: Is het niet de taak van de overheid om daar wat te doen waar het minder gaat? Wat goed gaat, gaat uit zichzelf wel verder en hoeven wij weinig hulp te verlenen. Dit soort processen gaan wij in in gebieden waar het minder gaat.

Ik wil er verder op wijzen dat het om een project gaat dat niet alleen een goede beoordeling kreeg, maar waar ook nogal wat geld in is gestoken. Het project op zich is eigenlijk nooit ter discussie geweest en het verbaast mij dan ook dat de heer De Jong het nu wel ter discussie stelt. Ik vind dit heel apart.

De heer C.D. DE JONG: Het valt mij op dat juist de twee coalitiepartijen reageren op mijn opmerking over het licht op groen zetten na een politieke afweging.

De heer KUIPER: Voorzitter. Ik maak bezwaar tegen deze opmerking. Het gaat niet alleen om de coalitiepartijen. Als lid van het AB-SNN en als lid van de staten heb ik alle projecten ter stimulering van werkgelegenheidsinitiatieven te beoordelen en wil ik kansrijke projecten ondersteunen. De staten hebben dit project met open ogen kunnen beoordelen en die beoordeling heeft op een goede manier plaatsgevonden. Achteraf kan natuurlijk altijd gezegd worden dat bepaalde dingen verkeerd zijn gegaan. Ik ben er ook in geïnteresseerd hoe precies op welk moment de verantwoordelijkheden ten opzichte van het op te richten stichtingsbestuur lagen en of het AB-SNN daar ook de vinger achter had moeten kunnen krijgen, maar om nu te zeggen dat het een verkeerd project is geweest, gaat mij te ver.

De heer C.D. DE JONG: Maar het feit blijft dat wij de realiteit van dit soort van echecs en debacles onder ogen moeten blijven zien. Niemand mag hier wegllopen voor zijn verantwoordelijkheid en wij moeten blijven controleren. De hiaten in de controle moeten dan maar boven water komen, maar mij verwijten dat ik spreek over een toetsing voor het licht op groen wordt gezet, is niet netjes. Eigenlijk gaat het allemaal om realiteitszin en daar heb ik toch wel wat vraagtekens bij.

De heer KLOOS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb veel gehoord en ik heb veel vragen voorbij horen gekomen. Ik hoop dat de gedeputeerde kan voorkomen dat op de lange termijn dergelijke verkwistingen opnieuw voorkomen. Blijft wel dat ik met een raar gevoel blijf zitten. Iets zegt mij dat dit geval niet op zichzelf staat en ik voorspel dat binnen een termijn van drie à vier maanden hier nog meer projecten over tafel gaan waarvan wij ons zullen afvragen hoe het in godsnaam allemaal heeft kunnen gebeuren.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik vind dat ik in elk geval even een beeld moet rechtzetten, namelijk het beeld dat het bedrag van ruim € 1,1 miljoen vooral is gegaan naar de initiatiefnemers. Dat is een verkeerd beeld.

De heer De Haas vraagt naar de mogelijkheid om via het SNN de kleine schuldeisers tegemoet te komen. Het klinkt allemaal wat zielig, want misschien hebben ook de grote partijen wel een flinke scheur in de broek gekregen. Ik zal geen getallen noemen, hoewel ik een redelijke inschatting zou kunnen maken, maar het is niet verstandig het beeld in stand te houden dat bijvoorbeeld Atos Origin het bedrijf is geweest waaraan het bedrag van bijna € 1,2 miljoen is uitgekeerd.

Dan de politieke afweging. Het verwondert mij dat die politieke afweging bijzonder wordt gevonden, want de staten maken die politieke afweging namelijk zelf. De staten stellen de jaarprogramma's van het SNN op, zij stellen binnen het SNN alle kaders vast waarbinnen de middelen worden geïnvesteerd. En daar zitten ook ICT en innovatie in. Als iemand van mening is dat dit een slechte sector is en dat daarin nooit geïnvesteerd had mogen worden dan had hij dit kenbaar moeten maken bij de vaststelling van de jaarprogramma's van het SNN en van Kompas. Dat heb ik niemand toen horen doen.

De heer KUIPER: Het gaat ook om de verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid van het AB is evident. Maar als je verantwoordelijk bent, moet je ook weten op welke momenten je ergens een beslissing over kan nemen. Dát aspect moet op 29 november aan de orde komen als in het AB het verificatierapport wordt besproken.

De heer SCHAAP: Het gaat mij om iets anders. Ik doelde ook niet op een opmerking van de heer Kuiper.

Binnen dit huis wordt vanzelfsprekend gekeken naar wat voor de provincie Drenthe wenselijk is om in te investeren. Welke projecten passen in die wensen in het kader van het jaarprogramma van het Kompas, dat is de vraag.

De eerste politieke afweging op hoofdlijnen is door de staten gemaakt.

De heer KUIPER: Dat is nou precies wat ik ook zeg. Maar op het moment dat je vaststelt dat er een verantwoordelijkheid is van het AB van het SNN moet het ook zijn verantwoordelijkheid kunnen nemen en dat kan alleen maar op grond van informatie. Mijn vraag is hoe dit in de toekomst als het om dit soort van projecten gaat, mogelijk wordt gemaakt.

De heer SCHAAP: Wat de heer Kuiper vraagt, kan gewoon niet, want dan zou het AB voorafgaand aan het vaststellen van het jaarprogramma alle documenten van alle projecten en de projecten die daar eventueel nog aangehaakt worden, moeten kunnen inzien. Dat kan niet.

De heer KUIPER: En dat is ook het probleem.

De heer SCHAAP: Nee. Het AB heeft op hoofdlijnen de politieke kaders geschetst waarbinnen projecten kunnen worden gehonoreerd. Het college bekijkt bij het doorgeleiden van projecten of de projecten passen binnen het jaarprogramma c.q. of het voor Drenthe om een prioriteit gaat. Zuidoost-Drenthe is in dit huis bijna altijd prioriteit, dus het project paste.

Op het moment dat - en ik verwees niet naar de inbreng van de heer Kuiper maar naar die van de heer De Jong - je uitspreekt dat je eigenlijk niet veel ziet in de ICT, moet je bij de vaststelling van het jaarprogramma je vinger opsteken en zeggen dat je het hele gedoe van innovatie en ICT niet ziet zitten en dat je daar dus tegen bent. Maar dan moet je wel in de vergaderingen aanwezig zijn, want de vaststelling van het jaarprogramma is het moment.

Nu is een project mislukt dat wel paste in de politieke wenselijkheid. Als de politieke wenselijkheid niet vereist is, kan de beoordeling wel worden overgelaten aan de ambtenaren.

De heer DOHLE: Deze toelichting komt tegemoet aan mijn opmerking. De politieke afweging is dat wij iets willen doen aan de werkgelegenheid, met name in Zuidoost-Drenthe, en de beleidsmatige afweging ligt heel duidelijk bij de bestuurders die de politieke wens van de staten gaan invullen met projecten als het IT-atelier.

Eigenlijk was deze interruptie dus niet meer nodig.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Over een onderzoek door de Rekenkamer doe ik geen uitspraak, want daar ga ik niet over. De Rekenkamer is volstrekt onafhankelijk.

De toekomst van Kompas ligt vooral na 2007 en het is nog maar zeer de vraag of het SNN dan nog wel de instantie is die de beschikkingen maakt en dus of hier nog ooit weer een politieke discussie gaat ontstaan dan wel of de Tweede Kamer de eindcontroleur wordt. Of die controle dan net zo intensief zal zijn al hier, is de grote vraag.

I. Sluiting

De VOORZITTER: Ik constateer dat wij hiermee zijn gekomen aan het eind van onze beraadslagingen. Ik nodig u van harte uit voor het concert van het Drents Senioren Orkest. Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 12.27 uur gesloten.)

Vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 9 november 2005.

,voorzitter

,griffier.

TOEZEGGINGEN

Geen.